НАША СВАБОДА

№77(164) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

25 ЛІПЕНЯ 2001 года СЕРАДА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Прэтэндэнтаў засталося чацвёра

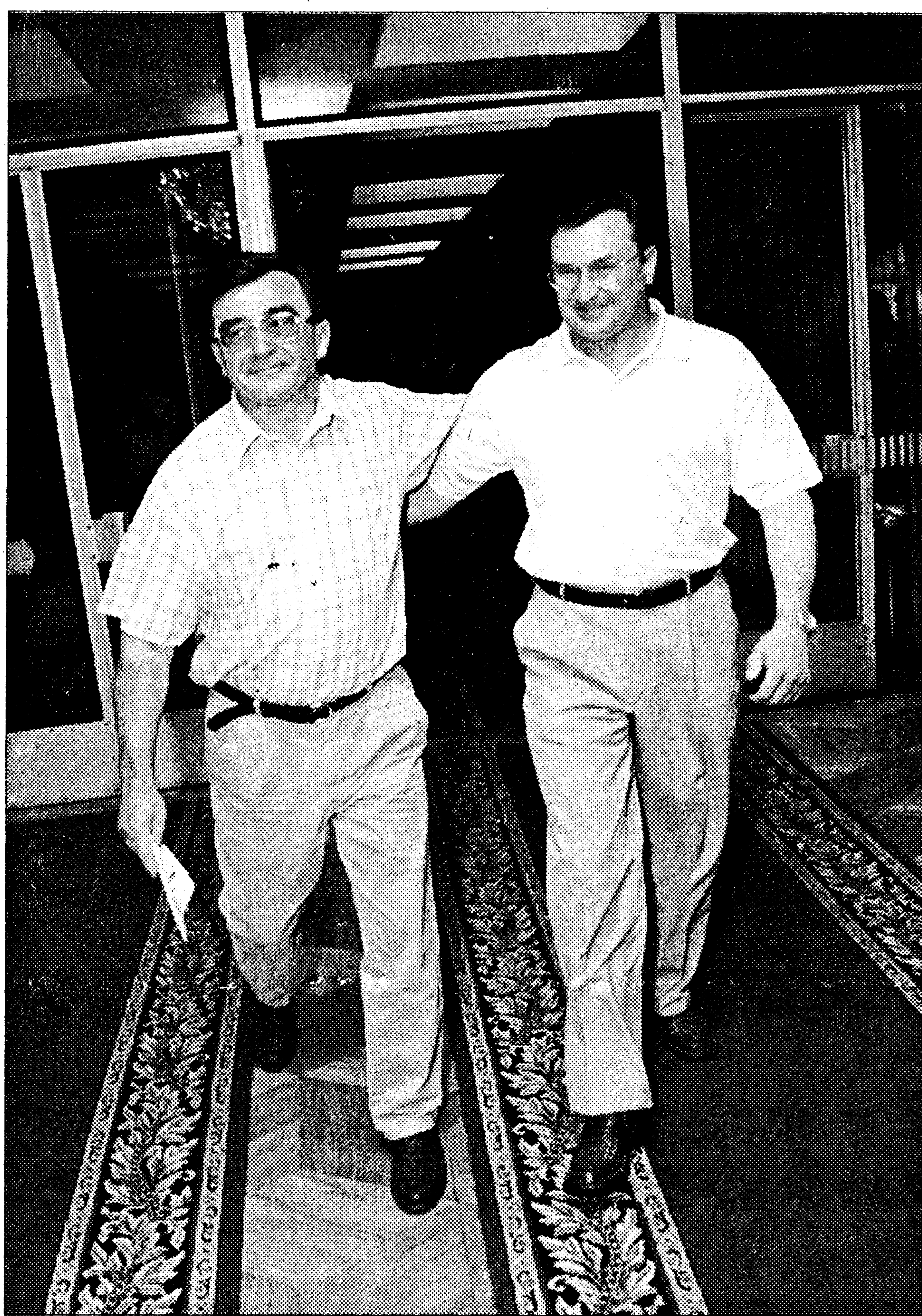

«Па вельмі папярэдніх звестках» толькі чацвёра прэтэндэнтаў стаць кіраўнікамі Беларусі перайшлі стотысячны парог па зборы подпісаў. Пра гэта 24 ліпеня заявіла журналістам старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына. Ініцыятыўная група Аляксандра Лукашэнкі передала ў ЦВК 395 тысячаў подпісаў, Сямёна Домаша – 161 тысяча, Сяргея Гайдукевіча – 135 тысячаў і Уладзіміра Ганчарыка – 123 тысячы. Яшчэ трое прэтэндэнтаў, як выказалася Лідзія Ярмошына, «знаходзяцца ў памежным стане»: у падтрымку першага сакратара ЦК Партыі камуністаў Сяргея Калякіна сабрана 97 тысячаў подпісаў, за Міхаіла Марыніча – 96 тысячаў і за Леаніда Калугіна – 95 тысячаў подпісаў. Канчатковую рысу пад зборам подпісаў Цэнтрвыбаркам падводзіць сёння, 25 ліпеня.

Раніцай 21 ліпеня (20 ліпеня завяршылася здача подпісаў) Цэнтрвыбаркам знаходзіўся ў разгубленасці, бо за два дні да таго, па словах Л.Ярмошынай, «як мінімум 11 ініцыятыўных групаў заяўлялі, што сабралі па 100 тысячаў подпісаў). Аднак засталіся толькі чатыры, тры знаходзяцца «ў памежным стане». Астатнія набралі менш за 90 тысячаў: у Міхаіла Чыгіра – 87 тысячаў, у Леаніда Сініцына – 86 тысячаў, у Паўла Казлоўскага – 81 тысяча, у Юрыя Данькова – 80 тысячаў, у Зянона Пазьняка – 76 тысячаў. Між тым, кіраўнік ініцыятыўнае групы Л.Сініцына Уладзімір Сцяпанаў прама на прэс-канферэнцыі перадаў Лідзіі Ярмошынай расклад па 110 тысячах подпісаў, завераных старшынямі акруговых камісіяў. 23 ліпеня кіраўнік групы Міхаіла Марыніча перадаў у ЦВК скаргу, што ў падтрымку прэтэндэнта сабрана звыш 100 тысячаў подпісаў. І толькі генерал Казлоўскі прызнаў, што, хутчэй за ўсё, «лічба аб'ектыўная». Больш за тое, дзіўным падаецца той факт, што каля 200 членаў ініцыятыўнае групы Л.Калугіна сабралі болей подпісаў, чым намнога большая група Паўла Казлоўскага.

Хоць прыведзеныя лічбы канчатковымі не з'яўляюцца, тым не менш, на думку Л.Ярмошынай, за суткі сітуацыя наўрад ці істотна зменіцца. «Пакуль адсутнічае інфармацыя пра тое, што колькасць прэтэндэнтаў можа быць павялічаная», — заявіла старшыня ЦВК. «Мы вельмі спадзяемся, што тую чацвёрку, якую мы маем, да рэгістрацыі мы захаваем. Мы будзем максімальна беражліва адносіцца да нашых прэтэндэнтаў», – падкрэсліла Л.Ярмошына.

Варта нагадаць, што ЦВК у часе збору подпісаў вынес папярэджанні тром ініцыятыўным групам за парушэнне заканадаўства, у тым ліку і за ціск на выбаршчыкаў.

25 ліпеня заканчваецца і фарміраванне ўчастковых камісіяў па выбарах прэзідэнта. У Мінску, як сцвярджае старшыня ЦВК, «не паступіла ні адной заяўкі ад палітычных партыяў на ўключэнне іх прэтэндэнтаў у склад участковых камісіяў».

Былы прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір:

— Нашыя звесткі разыходзяцца з дадзенымі Ярмошынай. У нас ёсць факты, калі ў пятніцу подпісы нашай групы не прымалі ў Гомелі і Брэсце.

Заканчэнне на стар.3

Амерыканскія спадзяванні на беларускі розум

«ЗША гатовы да нармалізацыі адносінаў з Беларуссю, калі беларускія ўлады будуць прытрымлівацца тых нормаў, якія Беларусь абавязалася выконваць у межах АБСЕ», — заявіў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол ЗША у Беларусі Майкл Козак 23 ліпеня ў Гомелі.

Па яго словах, «з лістапада 1996 года адносіны паміж Беларуссю і ЗША нельга назваць нармальнымі». «Гэта адбываецца таму, што нашы магчымасці аказваць Беларусі больш істотную дапамогу напрамую звязаныя з выкананнем Беларуссю яе міжнародных абавязацельстваў па забеспячэнні асноўных свабодаў чалавека і свабодна-га, справядлівага і празрыстага выканаўчага працэсу», — сказаў дыпламат.

М.Козак заявіў, што «ЗША былі б гатовы прызнаць вынікі працэсу па выбарах прэзідэнта незалежна ад таго, хто стане пераможцам, калі гэты працэс, пачынаючы з сённяшняга дня, будзе праводзіцца ў адпаведнасці са стандартамі АБСЕ».

Па словах пасла, «урад Беларусі ва ўсіх дэталях ведае аб тых кроках, якія неабходна зрабіць, каб гэтыя выбары былі прызнаныя справядлівымі і празрыстымі»; вядома таксама, што «менавіта Злучаныя Штаты і іншыя краіны Еўропы гатовы зрабіць для паляпшэння адносінаў, калі Беларусь будзе прытрымлівацца сваіх абавязацельстваў перад АБСЕ». «Мы спадзяёмся, што гэтыя крокі будуць зробленыя беларускім бокам», — сказаў М.Козак.

Ірына ШАНЦАВА, БелаПАН

Галасаванне нагамі

Прадстаўнікі Каліноўскай рады нефармальнай арганізацыі Малады Фронт правялі ў Мінску незвычайную акцыю – «галасаванне нагамі». Яна прайшла вечарам 22 ліпеня каля ўваходу ў падземны пераход станцыі метро «Усход» і была прысвечаная маючым адбыцца прэзідэнцкім выбарам. Маладафронтаўцы вывучалі адносіны мінчан да цяперашняга кіраўніцтва краіны і яго шанцаў быць перавыбраным на другі тэрмін наступным чынам. На зямлю ля ўваходу ў метро ўдзельнікі акцыі прыклеілі вялікі партрэт А.Лукашэнкі, а самі ўладкаваліся непадалёку з абыякавым выглядам, назіраючы за рэакцыяй мінакоў. Разлік быў такі: тыя, хто паважаюць А.Лукашэнку, абыдуць партрэт бокам; той, хто не паважае – пройдзе па партрэце.

Гэты разлік, як вынікае з паведамлення для прэсы, якое было распаўсюджанае Маладым Фронтам, «бліскуча апраўдаўся»: за кароткі час у «апытанні нагамі» узялі ўдзел 78 чалавек; 36 з іх, крыху паразважаўшы, «прайшліся» па партрэце; 33 чалавекі абышлі партрэт, але пры гэтым усміхаліся альбо смяяліся; 9 чалавек абышлі партрэт, «выказаўшы глыбокую павагу» да выявы чалавека, які быў там адлюстраваны. Прычым, сярод апошніх, як адзначаюць удзельнікі акцыі, пераважалі людзі сталага ўзросту.

Гэта своеасаблівае даследаванне магло працягвацца і далей, але 79-ым апытаным, якія выйшлі з метро, аказаўся супрацоўнік міліцыі, які адарваў партрэт ад зямлі і забраў з сабой у рэштку.

Генадзь БАРБАРЫЧ

За Лукашэнку? Ні пры якіх умовах!

Паводле вынікаў апытання, праведзенага сацыялагічнай службай «Зеркало» інфармацыйнай кампаніі БелаПАН, за каго з патэнцыйных кандыдатаў жыхары сталіцы прагаласавалі і не прагаласавалі на прэзідэнцкіх выбарах, 51% рэспандэнтаў адказалі, што за Аляксандра Лукашэнку яны не прагаласавалі б ні пры якіх умовах.

«День» зноў абрабавалі

Уначы 24 ліпеня ўжо другім разам за апошні час абрабаваная рэдакцыя незалежнай газеты «День». Тут рыхтавалі нумар, прысвечаны зніклым у Беларусі асобам. Газета з такім зместам не выйшла на мінулым тыдні, бо тады з памяшкання рэдакцыі невядомыя скралі камп'ютэры. Другі раз злачынцы зрабілі тое самае.

Вешнякоў даводзіць Ярмошынай

У часе свайго знаходжання ў Мінску старшыня Цэнтрвыбаркама Расіі Аляксандр Вешнякоў давёў сваім беларускім калегам пра заўважаныя парушэнні. Гэта тычыцца тэлеролика да «Славянскага базару» пра Лукашэнку, Пуціна, Кучму. Ён таксама згадаў пра заяву кіраўніка «Слаўнафты» Гуцарыева пра падтрымку Лукашэнкі і выдзяленне некалькіх мільёнаў долараў на паліва для правядзення жніва.

Ліўні ніяк не ўтаймуюцца

Моцны ўраган з ліўнем нанёс вялікія страты Мінскай вобласці. Вецер сягаў 30 метраў на секунду. Абясточаны шэраг гаспадарак і населеных пунктаў, пацярпелі пасевы. А, напрыклад, у Барысаве падтоплена каля паўтысячы дамоў.

Мука з бульбы

У лабараторыі біяхіміі і біятэхналогіяў Батанічнага саду Акадэміі навук вынайшлі, як здабываць муку з бульбы. Яна захоўвае ўсе якасці, уласцівыя бульбе. Пры гэтым можа выкарыстоўвацца як самастойны прадукт альбо як дадатак да хлебабулачных і мясных вырабаў.

Машынам будзе вальней

На ўчастку Мінскай кальцавой аўтадарогі, падпадаючага пад сёлетні план ее рэканструкцыі, да канца года трэба пакласці больш як 320 тысяч тонаў асфальту. Кальцавая дарога займее 6 палосаў, што дазволіць павысіць ейную прапускную здольнасць.

Першыя па фізіцы

Выпускнікі Магілёўскага абласнога ліцэя пры Магілёўскім дзяржаўным універсітэце сталі пераможцамі 32-й Сусветнай алімпіяды па фізіцы, што прайшла ў Турцыі. Беларусы заваявалі залаты і срэбраны медалі.

НАДВОР'Е

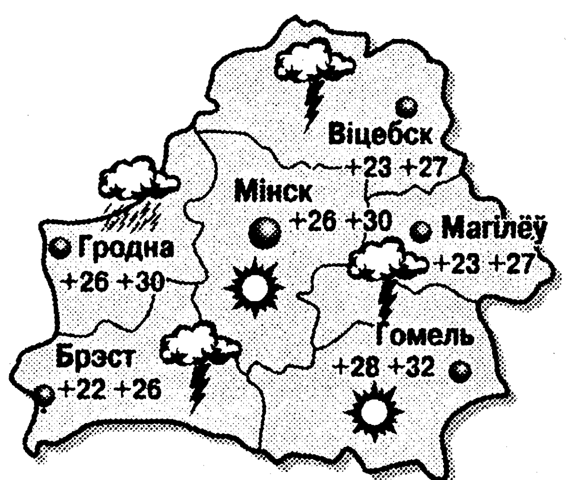

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 1450

Американский десант в Гомеле

Накануне очередного приезда Путина Беларусь впервые посетил главнокомандующий вооруженными силами США в Европе

Несмотря на демонстративное молчание государственных СМИ, организованное посольством США мероприятие в Гомеле все же стало событием. 23 июля состоялась церемония открытия Центра переливания крови при Гомельской больнице скорой помощи. Проект по созданию этого центра был осуществлен при финансировании командования ВС США в Европе (примерно 420 тысяч долларов США) и бюджета Гомельской области (примерно 50 тысяч долларов США).

Неординарность события заключалась в том, что впервые Беларусь посетил главнокомандующий ВС США в Европе и Верховный командующий Объединенными силами NATO в Европе генерал Джозеф Ролстон. Вместе с прибывшей с ним группой офицеров, белорусскими врачами и другими 4-х звездный американский генерал торжественно открыл новое медицинское заведение, в котором остро нуждаются те, кто пострадал от чернобыльской катастрофы. На церемонии присутствовали первый министр обороны суверенной Беларуси Павел Козловский и нынешний Леонид Мальцев. Неофициальную информацию, что в списке приглашенных фигурировал единый кандидат в президенты от оппозиции, местные власти не подтвердили.

Следует отметить, что данный центр был открыт на неделю раньше запланированного срока. Не исключено, что причины переноса могли быть связаны и с тем, что буквально через день, 25 июля, в Витебске должно произойти крупное мероприятие — участие Путина и Кучмы в «Славянском базаре». Понятно, что для белорусских властей очередной приезд российского президента, затмевает все остальные мероприятия. Однако американцы сделали все от них зависящее, чтобы дать понять многим о том, что Беларусь они не забывают. Об этом можно было судить по речи, с которой на открытии центра выступил посол США в Беларуси Майкл Козак. В частности, он отметил, что в период с октября 1999 года по октябрь 2000 года США предоставили Беларуси помощь на сумму 24 млн.долларов. При этом посол подчеркнул – целью проектов является не только помощь людям в неотложных потребностях, но также и тем, кто хочет построить в Беларуси процветающее, свободное общество. В общем, для всех присутствовавших выступление Майкла Козака стало ясным и жестким напоминанием белорусским властям придерживаться тех норм, которые Беларусь обязалась выполнять в рамках ОБСЕ. Причем, отметил посол, «начиная с сегодняшнего дня». Только после этого американская сторона готова сделать ряд конкретных шагов по возобновлению контактов на высшем уровне и сотрудничества в различных сферах. В краткой беседе с некоторыми журналистами Козак признал, что у него состоялись некие консультации с Лукашенко. До сих пор от белорусской стороны подобных признаний не было.

Окончание на стр.3

ВЫБАРЫ

Адзіны штаб для адзінага прэтэндэнта

24 ліпеня на паседжанні «пяцёркі» створаны аб'яднаны штаб па забеспячэнні паспяховага правядзення выбараў. На пасаду кіраўніка разглядаліся дзве кандыдатуры, аднак ні па адной «пяцёрка» канчатковае рашэнне пакуль не прыняла.

«Пяцёрка» распрацавала і прынцыпы фарміравання аб'яднанага штаба. Па словах першага сакратара ЦК Партыі камуністаў Сяргея Калякіна, прынятае рашэнне ідзе «ў развіццё рашэння па адзіным кандыдаце». «Мы дэлегуем у штаб сваіх людзей, каардынуем свае дзеянні на перамогу», – сказаў Сяргей Калякін.

Рыгор БУЯН

АБЯЦАНКІ

Ста долараў не будзе

Сярэднямесячная зарплата ў народнай гаспадарцы Брэсцкай вобласці за чэрвень склала 105.931 рубель. Пра гэта карэспандэнту БелаПАН паведамілі ў абласным упраўленні статыстыкі. У параўнанні з чэрвенем мінулага года яна павялічылася ў 2,1 раза, а ў параўнанні з папярэднім месяцам — траўнем 2001 года — на 7,7%.

Найбольшая зарплата — у работнікаў трубаправоднага транспарту і банкаўскай сістэмы. Сярэдняя зарплата за чэрвень у гэтых галінах склала адпаведна 258.666 рублёў і 201.316 рублёў. Сярэдняя зарплата рабочых і служачых склала 112.875 рублёў, у тым ліку ў прамысловасці – 122.407 рублёў, у будаўніцтве – 122.591 рубель. Па-ранейшаму нізкай застаецца зарплата ва ўстановах культуры — 74.965 рублёў, у калгаснікаў – 64.799 рублёў. Самымі нізкааплачваемымі аказаліся работнікі мастацтва, якія ў сярэднім атрымалі за чэрвень па 63.649 рублёў.

На думку спецыялістаў, абяцаная Аляксандрам Лукашэнкам стадоларавая зарплата да канца года ў Брэсцкай вобласці, і перш за ўсё ў сельскай гаспадарцы рэгіёна, дасягнута не будзе.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

АКЦЫІ

Для дзяцей рэпрэсіраваных

23 ліпеня два дзесяткі беларускіх дзяцей з сем'яў, пацярпелых ад рэпрэсіяў, выправіліся на 2 тыдні да Польшчы. Яны будуць адпачываць у адным з лепшых курортаў Мазурскага краю.

Гэтая паездка ажыццёўлена Цэнтрам па правах чалавека. Уладкаваннем дзяцей у Польшчы займаюцца касцёл і магістр места Мікалайкі Мазурскія. Дарэчы, беларускія дзеці паехалі туды не з пустымі рукамі. Яны пакажуць там канцэрт і выставу карцінаў. У праграме акцыі запланавана некалькі сустрэчаў з польскімі праваабаронцамі і дзіцячымі калектывамі.

Кірэй МАНУЙЛА

БПСМ агітуе за Лукашэнку

Тыя, хто «за бацьку», парушаюць закон аб выбарах

Цэнтральная камісія Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў вынесла БПСМ папярэджанне за датэрміновы пачатак агітацыі ў падтрымку Аляксандра Лукашэнкі.

Як паведаміў БелаПАН прэс-сакратар Цэнтрвыбаркама Валерый Юрэвіч, папярэджанне было вынесенае 21 ліпеня за раздачу членамі БПСМ каляндарыкаў на 2002 год з выявай Аляксандра Лукашэнкі і подпісам «Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь». Па словах В.Юрэвіча, паколькі гаворка ідзе аб парушэннях, дапушчаных не членамі ініцыятыўнай групы прэтэндэнта, гэты факт не мог быць прадметам разгляду на паседжанні Цэнтрвыбаркама, а папярэджанне ва ўстаноўленым парадку выносілася юрыдычным аддзелам камісіі. «Іх проста папярэдзілі, што праводзіць такога кшталту акцыі забаронена», — сказаў прэс-сакратар Цэнтрвыбаркама.

У сваю чаргу, сакратар ЦК БПСМ Уладзімір Кашталян у інтэрв'ю БелаПАН заявіў, што не ведае падобных фактаў. Па яго словах, БПСМ раней – «паўгода і год таму» — выдаваў падобныя каляндарыкі і цяпер мае іх «пэўны запас». «Можа быць, штосьці раздавалася на якіх-небудзь прадпрыемствах дзесьці ў рэгіёнах, але мне цяжка зараз меркаваць, было гэта ці не», – сказаў У.Кашталян.

Сакратар ЦК БПСМ паведаміў, што яго арганізацыя працягвае кампанію пад лозунгам «Я за бацьку» ў падтрымку пераабрання дзеючага прэзідэнта.

Юрый ПАЦЁМКІН

ЛЮСТРА

Фота IREX/ProMedia

Мірныя будні беларускіх вайскоўцаў

Чарговая пазыка хлебапякарням

Міністэрства фінансаў Беларусі да канца ліпеня гэтага года выдзеліць арганізацыям хлебапрадуктаў бюджэтную пазыку ў памеры 7 мільярдаў рублёў. Яна выдзяляецца тром камбінатам хлебапрадуктаў – Віцебскаму (2.400 мільёнаў рублёў), Маладзечанскаму (2.324 мільёны) і Аршанскаму (1.076 мільёнаў), а таксама акцыянернаму таварыству «Лідахлебапрадукт» (1.200 мільёнаў рублёў). Грошы, атрыманыя ў выглядзе пазыкі, хлебакамбінаты павінны будуць вярнуць дзяржаве да 1 лістапада 2001 года з выплатай 10 працэнтаў гадавых.

Гэтыя сродкі павінны быць скіраваныя на пагашэнне пратэрмінаванай запазычанасці па крэдытах, якія выдалі ў ліпені 2000 года названым прадпрыемствам «Белаграпрамбанк» і «Беларусбанк».

Арганізацыі хлебапрадуктаў пастаянна атрымліваюць дзяржаўную дапамогу ў выглядзе пазыкаў і крэдытаў. Гэта тлумачыцца цяжкім фінансавым становішчам прадпрыемстваў галіны. Паводле звестак міністэрства статыстыкі і аналізу, вытворчасць хлеба і хлебабулачных вырабаў у Беларусі ў студзені-траўні 2001 года знізілася ў параўнанні з аналагічным леташнім перыядам на 15%. Папярэдняе фінансавае ўліванне ў галіну адбылося ў чэрвені гэтага года — чатырнаццаці камбінатам хлебапрадуктаў, камбікормавым заводам і іншым прадпрыемствам аграпрамысловага комплексу была выдзеленая бюджэтная пазыка ў памеры 9,1 мільярда рублёў.

Сяргей СНЕГІН

Страты без межаў

82,9% ад агульнай колькасці суб'ектаў гаспадарання Брэста (531 прадпрыемства) з'яўляюцца сёння стратнымі. 82,9% з іх прадстаўляюць недзяржаўны сектар эканомікі. Найбольшая колькасць стратных прадпрыемстваў у прамысловасці — 26,9%. Сярод іх — электралямпавы завод, Брэсцкі электрамеханічны завод, завод бытавой хіміі.

Дастаткова нізкім з'яўляецца ўзровень рэнтабельнасці брэсцкіх прадпрыемстваў — 13,4%. На складах растуць запасы гатовай прадукцыі. Да прыкладу, рэшткі прадукцыі на складах фірмы «Элма» перавысілі месячныя аб'ёмы вытворчасці ў 3,3 раза, а ЗАТ «Брэстхлебапрадукт» — у 2 разы, ЗАТ «Дываны Брэста» — у 4,1 раза.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Міліцыя просіць вярнуць пісталет

У мінулыя выхадныя супрацоўнік Брэсцкага РАУС, прапаршчык міліцыі, згубіў табельную зброю – пісталет Макарава, паведаміла БелаПАН УУС Брэсцкага аблвыканкама.

Падчас службовага расследавання стала вядома, што міліцыянер, які знаходзіўся ў Брэсцкім раёне, праявіў элементарную халатнасць — ён проста забыўся пісталет. Калі прапажа выявілася і прапаршчык вярнуўся за зброяй, яе на месцы ўжо не аказалася.

Інфармацыя аб прапаўшым пісталеце была перададзеная 23 ліпеня па мясцовым радыё, прычым для гэтага была перапыненая трансляцыя рэспубліканскай праграмы. Ва Упраўленні ўнутраных справаў спадзяюцца, што чалавек, які знайшоў зброю, верне яе ў міліцыю; у адваротным выпадку пісталет можа трапіць у рукі злачынцаў.

Адказваючы на пытанне БелаПАН, ці часта міліцыянеры губляюць табельную зброю, ва ўпраўленні адказалі, што не часта, але гэта — не першы выпадак.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

СТЫХІЯ

Маланка спаліла царкву

У начную навальніцу на 24 ліпеня ў вёсцы Прыбарава Брэсцкага раёна загарэлася драўляная царква 1830 года пабудовы. Намаганні пажарнікаў супрацьстаяць агню не мелі поспехаў: ад 30-метровага высокага храма засталіся толькі чорныя галавешкі па перыметры асновы памерамі 30х12 метраў.

Адзінай прычынай узгарання храма з'яўляецца маланкавы разрад, які прыйшоўся на купал, ад чаго нават у праліўны дождж імгненна запылалі смалістыя бярвенні ў сценах.

Па старой царкве сумуюць не толькі ў Прыбараве. На працягу 160 гадоў яна з'яўлялася духоўным апірышчам для насельніцтва ўсіх суседніх вёсак, у тым ліку і Тамашоўкі, адкуль вядзецца род першага беларускага касманаўта Пятра Клімука. Гэта толькі ў мінулым годзе ў Тамашоўцы перабудавалі пад царкву былы клуб, а калі лётчыка-атэіста Клімука «закідвалі» ў космас, то свечкі за ягонае здароўе ўсе-такі запальвалі ля алтара царквы ў Прыбараве.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

СУД

Справа Завадскага – у Мінскі абласны суд

23 ліпеня старшыня Вярхоўнага суда Беларусі Валянцін Сукала прыняў рашэнне аб вызначэнні тэрытарыяльнай падсуднасці па крымінальнай справе былога афіцэра спецпадраздзялення МУС «Алмаз» Валерыя Ігнатовіча і яшчэ траіх чалавек, якое паступіла ў суд з Пракуратуры рэспублікі.

Нагадаем, што Валерый Ігнатовіч, яшчэ адзін былы супрацоўнік спецпадраздзялення «Алмаз» Максім Малік, былы курсант Акадэміі МУС Аляксей Гуз і двойчы судзімы Сяргей Савушкін абвінавачваюцца ў бандытызме, наўмысных забойствах, разбойных нападах і ўчыненні іншых злачынстваў, у тым ліку выкрадананні аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага, якое адбылося 7 ліпеня 2000 года.

Як гаворыцца ў паведамленні прэс-службы Вярхоўнага суда Беларусі, «прымаючы да ўвагі, што большасць пацярпелых і сведак па эпізодах, якія ставяцца ў віну абвінавачваемым, пражываюць на тэрыторыі Мінскай вобласці, у адпаведнасці з артыкулам 274 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (...) справа перададзена для разгляду ў Мінскі абласны суд у мэтах найбольш хуткага, усебаковага, поўнага і аб'ектыўнага расследавання акалічнасцяў».

Генадзь БАРБАРЫЧ

Пазьняка хочуць «выбіць»?

Зянон Пазьняк лічыць, што беларускія ўлады намагаюцца ўсімі сіламі «выбіць» яго з сёлетніх прэзідэнцкіх выбараў. Пра гэта лідэр Кансерватыўна-хрысціянскай партыі БНФ паведаміў у тэлефоннай размове з карэспандэнтам БелаПАН 23 ліпеня.

Паводле звестак з ініцыятыўнай групы З.Пазьняка, у ягоную падтрымку здадзена 104.600 подпісаў выбаршчыкаў. Кіраўнік ініцыятыўнай групы Сяргей Папкоў паведаміў БелаПАН, што прыкладна каля тысячы подпісаў выбарчыя камісіі незаконна адмовіліся прымаць, аднак у любым выпадку было здадзена больш за неабходныя 100 тысяч.

Між тым паводле папярэдняй інфармацыі Цэнтрвыбаркама, за вылучэнне З.Пазьняка здадзена толькі каля 80 тысяч подпісаў.

«Праблема ў тым, што мы не можам нічога пракантраляваць, яны могуць сказаць усё што заўгодна, – заявіў Зянон Пазьняк. — У камісіях няма ніводнага прадстаўніка нашай партыі, няма прадстаўнікоў іншых партыяў. У камісіі сабраная адна масць».

З.Пазьняк наступным чынам пракаментаваў суботняе рашэнне «пяцёркі» дэмакратычных прэтэндэнтаў аб вылучэнні адзіным кандыдатам ад шырокай грамадзянскай кааліцыі старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай Уладзіміра Ганчарыка: «Гэта не мае ніякага значэння, бо, як я ўжо казаў, там няма ніводнага кандыдата, які быў бы альтэрнатывай прамаскоўскай палітыцы. Усё гэта каланіяльная наменклатура».

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ

АПЫТАННЕ

Фактар прозьвішча

Большасьць Лукашэнак Менску ня будуць галасаваць за Аляксандра Рыгоравіча.

Такі вынік дало тэлефоннае апытаньне, якое зрабіў карэспандэнт Рацыі. У Менскім тэлефонным інтэрнэт-даведніку падаецца каля шасьцідзесяці уладальнікаў тэлефонаў з прозьвішчам Лукашэнка. Памножце лічбу ў 6 разоў - і вы атрымаеце прыблізную колькасьць менчукоў, якіх Бог надзяліў самым вядомым на сёньня прозьвішчам. Як менскія Лукашэнкі плянуюць галасаваць на прэзыдэнцкіх выбарах? Напрыклад, адна дзяўчына ня пойдзе на выбары, бо цяперашні прэзыдэнт ёй не падабаецца. У той жа час, апазыцыйныя прэтэндэнты «не пераканалі». А вось іншы Лукашэнка будзе галасаваць толькі за Зянона Пазьняка. Цытуем: «Я беларус, і гэтым усё сказана». Цікава, што спадар гаворыць па-расейску. А вось пазыцыя, якая можа падацца экзатычнай. Цытуем: «Я за ўсіх - апрача Лукашэнкі. Я за апазыцыянэраў. А яшчэ я супраць Пазьняка, за ягоны агалцелы нацыяналізм і беларускую мову». Вось так: за ўсіх – апрача Лукашэнкі й Пазьняка. Сярод прыхільнікаў цяперашняга галавы дзяржавы пераважаюць Лукашэнкі-пэнсіянэры. Яшчэ большая частка знаходзіцца ў разгубленасьці. Шмат хто казаў, што адказ на пытаньне Рацыі - не тэлефонная размова. Такім чынам, мы высьветлілі, што само па сабе прозьвішча «Лукашэнка» ня мае нейкае магіі.

Севярын Квяткоўскі, Радыё «Рацыя»

АДУКАЦЫЯ

Здзекі над мовай на універсітэцкіх іспытах

Больш як 30 абітурыентаў Брэсцкага педагагічнага дзяржуніверсітэта атрымалі дазвол здаваць іспыт замест абавязковай замежнай мовы па... беларускай мове. Гэта азначае, што 3 з усіх 4 іспытаў адбываюцца на рускай мове і толькі «замежны» – на беларускай.

Як высвятляецца, вельмі многія выпускнікі сельскіх школаў вобласці не атрымалі элементарных ведаў па якой-небудзь адной з замежных моваў. Гэта заканамерны вынік пры жабрацкім становішчы настаўнікаў, калі здольныя ўцякаюць з вёскі, а замяніць іх няма кім. Таму пакінутыя без ведаў па волі дзяржавы дзеці вяскоўцаў лічацца другасным кантынгентам на ўступных іспытах, а каб яны і бацькі не бунтавалі, прыдумляецца фальшыўка з роднай мовай.

Галіна БАРАВАЯ

Прэтэндэнтаў засталося чацвёра

*Заканчэнне.
Пачатак на стар.1*

Па нашых звестках, колькасць сабраных намі подпісаў сягае больш за 100 тысячаў, недзе 101 тысячу з лішкам. Будзем перапраўляраць. Хто яго ведае: подпісы маглі перахапіць, перакупіць... Я думаю, усё будзе нармальна.

Былы міністр абароны Павел Казлоўскі:

— Мы здалі подпісаў звыш 108 тысячаў. Мы будзем змагацца і даказваць гэта, хаця ўлада хацела б іншага. Я не казаў такога глупства, што прызнаю лічбу 81 тысячу; больш за тое, са мною ўвогуле ніхто не размаўляў. Мы здалі ў камісіі каля 108 тысячаў подпісаў. Але ўся рэч у тым, што камісіі адмаўляліся даваць пісьмовыя пацвярджэнні, колькі мы здалі подпісаў. Цяпер, калі мы спрабуем дабіцца праўды, нам смяюцца ў твар. Загадзя былі створаныя ўмовы, пры каторых можна было маніпуліраваць лічбамі. Але мы будзем змагацца.

Першы сакратар ЦК Партыі камуністаў Беларускай Сяргей Калякін:

– 23 ліпеня мы накіравалі ў Цэнтрвыбаркам ліст з нашай раскладкай па сабраных подпісах. . Мы здалі 100.934 подпісы. Што гаворыць Ярмошына – цяжка сказаць. Я буду чакаць афіцыйнага адказу, рэгістрацыі, і ў выніку буду дабівацца праўды.

У нас магло б быць куды болей подпісаў, але ў шэрагу рэгіёнаў нашыя людзі не здалі подпісы. Даходзіла ледзь не да таго, што нашых людзей падкупалі з тым, каб яны не перадавалі ў камісіі сабраныя подпісы.

Леанід Сечка, кіраўнік ініцыятыўнай групы Міхаіла Марыніча:

— Шчыра кажучы, я ў шоку. Папярэднія звесткі пра колькасць сабраных подпісаў за Марыніча, абнародаваныя ў СМІ, не адпавядаюць звесткам ініцыятыўнай групы. У тэрытарыяльныя камісіі па выбарах прэзідэнта мы здалі каля 110 тысячаў подпісаў. Аб'яўленыя ж папярэднія звесткі не адпавядаюць тым дадзеным, якія маем мы. Выходзіць, што тэрытарыяльныя выбарчыя камісіі не ўлічылі больш за 7 тысячаў подпісаў за Міхаіла Марыніча.

Аляксандр Ярашук, старшыня прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу:

— Па нашых звестках сабрана каля 105 тысячаў подпісаў. Выходзіць, каля 30 тысячаў завісла – я прыкладна так і меркаваў. Гэтыя подпісы ёсць, але я зараз разбіраюся ў той сітуацыі, якая склалася. У дадзеным выпадку гэта не папрок у бок Цэнтрвыбаркама – гэта нашыя ўнутраныя праблемы. Я прыкладна працэнтаў на 80 ужо разабраўся ў сітуацыі, і ў бліжэйшыя дні, я мяркую, сітуацыя праясніцца канчаткова.

Рыгор БУЯН

Як здабываліся лукашэнкавыя подпісы

Грамадзянская ініцыятыва «Незалежнае назіранне» прадставіла маніторынг парушэнняў заканадаўства падчас кампаніі па зборы подпісаў ініцыятыўнымі групамі прэтэндэнтаў у кандыдаты ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь. Мы прапануем толькі некалькі тыповых фактаў, у прыватнасці, як збіраліся подпісы за Лукашэнку.

Бялынічы

Супрацоўніца раённага цэнтра культуры Пеўнявец В. М. у працоўны час збірала подпісы за вылучэнне А.Лукашэнкі кандыдатам у прэзідэнты ў памяшканні раённай бібліятэкі. У будынку РАНА, сярод яго супрацоўнікаў, збіраліся подпісы за вылучэнне А.Лукашэнкі кандыдатам у прэзідэнты падчас атрымання заробку.

Горкі

4-10 ліпеня збор подпісаў за вылучэнне А.Лукашэнкі кандыдатам у прэзідэнты праводзіўся ў спецыяльна адведзеным для гэтага памяшканні Горацкага РАУС. Зборам подпісаў займалася дырэктар СШ №2 Тамара Рабцава. У гэтае памяшканне кіраўнікамі прадпрыемстваў накіроўваліся іхныя падначаленыя.

Прарэктар Сельгасакадэміі па выхаваўчай працы Неўдах займаўся зборам подпісаў за вылучэнне А.Лукашэнкі кандыдатам у прэзідэнты ў працоўны час на тэрыторыі акадэміі. Ён хадзіў па кафедрах акадэміі, прапаноўваючы супрацоўнікам падпісацца, і пагражаў тым, хто адмовіцца, непрадаўжэннем кантракта. 25-30 чэрвеня ў памяшканні раённай выбарчай камісіі быў вывешаны партрэт Лукашэнкі.

Дрогичин

В городе Дрогичин на рынке, во время сбора подписей, был незаконно задержан член инициативной группы Прокопчик В.В., который собирал подписи в поддержку С.Домаша. Задержание производили люди в штатском, которые не проживают в г. Дрогичин. После доставки его в районное отделение милиции и вызова заместителя начальника этого отделения Прокопчик В.В. был отпущен.

Брест. Ковровый комбинат

Рабочим раздали подписные листы с заданием заполнить подписи десяти человек в поддержку А.Лукашенко.

Кобрин

На предприятиях Кобрина ПТФ, «Ручайка», инструментальном заводе «Ситома» сбор подписей за А.Лукашенка проходил либо в кабинете директора, либо на проходной. В Кобринском горисполкоме его сотрудники в рабочее время ставили свои подписи в поддержку А.Лукашенка. Начальники использовали свое служебное положение для оказания давления на подчиненных ему работников.

Ганцевичский район

В РайПо, а также на предприятиях города в рабочее время проходил сбор подписей за А.Лукашенко. В д. Денисковичи сборщик подписей за А.Лукашенка заявлял, что подписываться можно только за одного претендента. Предоставлял ложную информацию. Нарушая ИК РБ.

Лунинецкий район

На заводе электродвигателей («Полесьеэлектросила») должностные лица обязывали работников завода приносить паспорта, чтобы заполнять подписные листы за А.Лукашенко. Избирателям, которые высказывали желание поставить свои подписи за претендента в кандидаты от оппозиции, угрожали на предприятиях тем, что их сократят с работы в первую очередь.

ЗВАРОТ
да беларускага народа і сусветнай супольнасці

Шаноўныя суайчыннікі!

Мы звяртаемся да Вас, а таксама да сусветнай супольнасці ў адзін з самых драматычных момантаў нашай гісторыі.

Кіраўнічы рэжым дайшоў у сваіх дзеяннях да найвышэйшага цынізму. Рэспубліка ахоплена страхам і адчаем. Нагода – бясследныя знікненні вядомых сыноў Беларусі: Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага, Дзмітрыя Завадскага. Грамадства ўзрушана публікацыяй матэрыялаў аб існаванні «эскадрона смерці», створанага дзяржаўнымі спецслужбамі для расправы з палітычна няўгоднымі асобамі. Дакументы сведчаць, што да гэтых жахлівых злачынстваў меў дачыненне былы сакратар Рады бяспекі, а цяперашні генеральны пракурор В. Шэйман і былы міністр унутраных справаў, а цяперашні намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Ю.Сівакоў.

Дакументы абнародаваны, даведзены да ведама А. Лукашэнкі. Грамадства чакае адказу. Але маўчыць А. Лукашэнка, маўчыць урад, маўчаць дзяржаўныя СМІ. Краіна ў трывозе і неразуменні.

Мы, прадстаўнікі шырокай грамадскасці, палітычных партый, ПАТРАБУЕМ:

— неадкладнага стварэння прэм'ер-міністрам Рэспублікі Беларусь У. Ярмошыным незалежнага, кампетэнтнага органа з удзелам міжнародных экспертаў для праверкі фактаў, выкладзеных у дакументах, што сведчаць пра дачыненне найвышэйшых дзяржаўных асоб да знікнення людзей;

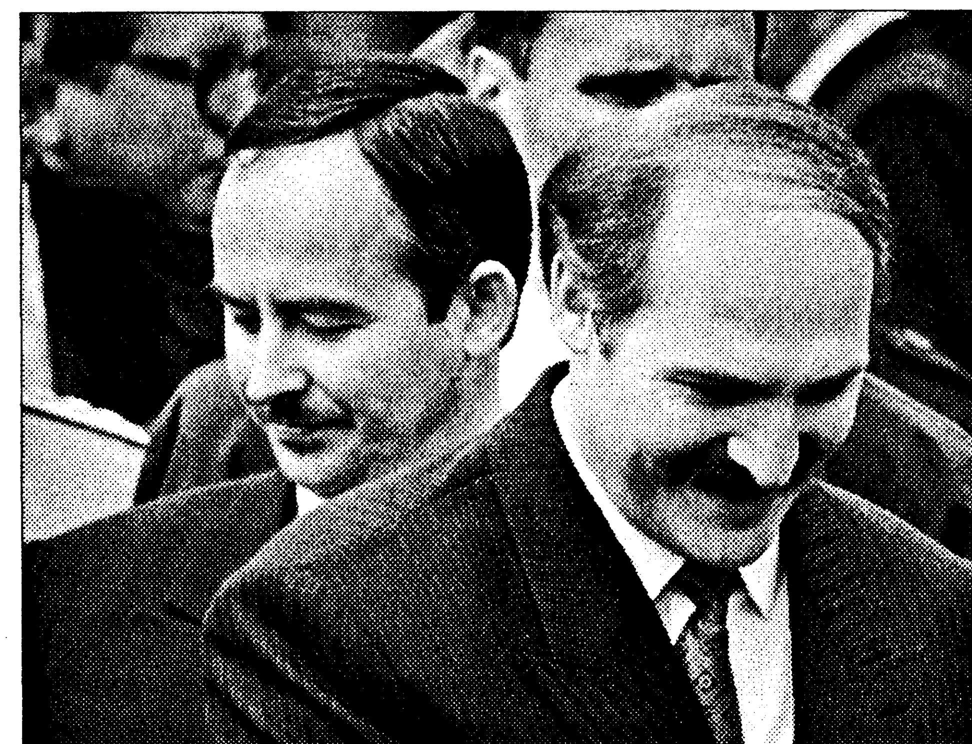

— на час расследавання адхілення ад займаных пасадаў В.Шэймана, Ю.Сівакова, Дз.Паўлючэнкі і іншых асобаў, якія маюць непасрэдныя дачыненні да стварэння і арганізацыі дзеянняў так званага «эскадрона смерці»;

— тэрміновага і дэталёвага разгляду Цэнтрвыбаркамам пытання аб ануляванні рэгістрацыі кандыдата на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнкі, які не зрабіў своечасовых захадаў дзеля расследавання злачынстваў супраць грамадзян сваёй краіны і тым самым груба парушыў свой канстытуцыйны абавязак.

В.АЛАМПІЕЎ, Т.АЛЕСІНА, С.АЛЬФЕР, І.АНТАШКЕВІЧ, В.БАБАЕД, Г.БАКІЕВІЧ, У.БЕЛЯКОЎ, С.БЯСТУЖАВА, С.БАГДАНКЕВІЧ, Я.БАЧАРОЎ, Г.БУРАЎКІН, А.БУХВОСТАЎ, В.ВЯЧОРКА, Н.ГІЛЕВІЧ, Г.ГОЛАСАЎ, У.ГАНЧАРЫК, Р.ГАРЭЦКІ, П.ГОРМАШ, А.ГРАМЫКА, А.ГУЛЯЕЎ, С.ДОМАШ, А.ЗАЛЕСКАЯ, С.КАЛЯКІН, М.КАЦЮШЭНКА, В.КЕЗ, М.КЛЯШЧОНАК, П.КАЗЛОЎСКІ, А.КОКТЫШ, І.КАЛЕСНІК, А.КАРНІЕНКА, В.КАРНІЕНКА, А.ЛЯБЕДЗЬКА, Л.ЛЕМЯШОНАК, В.ЛЯВОНАЎ, М.МАРЫНІЧ, А.МІЛІНКЕВІЧ, В.ОРГІШ, У.ПАЎЛАЎ, К.ПЛАТОНАЎ, В.ПАЛЕВІКОВА, Т.ПРОЦЬКА, В.РЖАННІКАЎ, Я.РАМАНЧУК, П.СЕВЯРЫНЕЦ, І.СЯРЭДЗІЧ, В.СІЎЧЫК, К.СТАРАВЕРАВА, М.СТАТКЕВІЧ, А.ФЁДАРАЎ, М.ФРЫНЛЯНД, Ю.ХАДЫКА, М.ЧЫГІР, В.ШЛЫНДЗІКАЎ, М.ЮРКОЎ

Американский десант в Гомеле

*Окончание.
Начало на стр.1*

По неофициальной информации, в последнее время попытки улучшить атмосферу белорусско-американских отношений все же предпринимались. К таковым можно отнести и неофициальный разговор с глазу на глаз генералов Мальцева и Ролстона, происшедший накануне торжественной церемонии. Белорусский министр обороны продемонстрировал после этого оптимизм, заверив журналистов, что «все нормализуется». Было заметно, что министр чувствовал себя не совсем уверенно. Очевидно, что предварительный, надо полагать, строгий инструктаж, как себя вести с американцами, мог способствовать такой неуверенности. Видимо поэтому он предпочел спешно покинуть место церемонии, после произнесенных речей.

Конечно, столь стремительно приближающиеся выборы в Беларуси, которые все называют судьбоносными, диктуют необходимость постоянного обмена мнениями между различными заинтересованными сторонами. В том числе и на межгосударственном уровне. Проблемы подлежат обсуждениям. Но ни для кого не является секретом, что как-только существующие проблемы, в данном случае между Беларусью и США, поднимаются до самого верха власти в Минске, то тут же они становятся просто тупиковыми. Некоторые склонны это объяснять так называемым субъективным фактором в истории. Над Беларусью он давлеет уже не один год. Не может демонстративное замалчивание руководством Беларуси происшедшего 23 июля в Гомеле события быть сигналом, что что-то у него в отношении США меняется в положительную сторону. Кстати, несмотря на столь высокий уровень представительства американского десанта, как его окрестили журналисты, от белорусского МИД на гомельском мероприятии присутствовали всего лишь какие-то клерки из Управления по гуманитарному сотрудничеству. Аккредитованный в Минске дипкорпус был представлен послами Польши и Литвы. Каких-либо важных персон из минского Красного дома, других властных домов замечено не было.

Такое пренебрежительное отношение официального Минска воспринимается это неким диссонансом с тем, что наблюдается в отношениях между Путиным и Бушем. И непонятно, в чем тогда заключается координация внешней политики Беларуси и России, которую вообще славянские апологеты любят называть общей политикой союзного государства. Может таким образом кому-то демонстрируется собственный суверенитет в рамках виртуального союзного государства? Странная логика. Если не сказать большего. Ну ничего, видимо, на «Славянском базаре» и американская тема будет затронута. Ведь скоро Путину предстоит нанести первый, официальный визит в США. Аккурат после президентских выборов в Беларуси.

Несмотря на санкционированное, как говорят, сверху замалчивание, к примеру, практически все российские телеканалы показали репортажи с места события. Кто и что от этого выиграл и проиграл, пусть гадают минские стратеги, мнящие себя центром Европы.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

ЗУБР

Замест хлусні

21 ліпеня 2001 года ў цэнтры Жабінкі адбыўся перформанс, галоўным удзельнікам якога стаў чалавек, на галаве якога красаваліся апранутыя адна на адно фашыстоўская каска і хакейны шлем. Абавязковым атрыбутам зачасціўшага ў апошні час па гарадах і мястэчках Беларусі вусата-лысага хакеіста была клюшка. Асаблівасцю мясцовага падвіду мазаічнага хакеіста быў каровін хвост.

Гэты чалавек бегаў па рынку і прыставаў да людзей. Камусьці ён абяцаў 500 долараў сумніўнай якасці, кагосьці абяцаў «перахтрахнуць», і ўсё таму, што яму вельмі хацелася яшчэ пяць гадоў гойсаць з клюшкаю.

Гэта выклікала моцны смех усіх прысутных, а вусаты, зразумеўшы, што вялікай любові ў Жабінцы не пабачыць, пацягнуўся да выхаду ў суправаджэнні санітараў, якія ўвесь час пільна сачылі за ўчынкамі Галоўнага Хворага. І, каб кампенсаваць дозу хлусні, хадзілі за ім і раздавалі газеты «ЗУБР» і НАША СВАБОДА. Падчас акцыі былі затрыманы 5 чалавек.

В Могилеве прошли похороны диктатуры

22 июля могилевские активисты движения ЗУБР похоронили диктатуру.

В 14.00 из Октябрьского парка вышла траурная процессия и двинулась в сторону Святого озера. Впереди колонны несли крест, сделанный из лыж, несли венки с надписями «О тебе не скорбят пенсионеры. Мы позаботимся о них. ЗУБР», «Нам хорошо без тебя».

Следом несли гроб, сделанный по последней просьбе покойника красного-зеленого цвета. В нем лежало бренное тело диктатуры.

Звучала музыка: гармошка, гитара, свистелки, дуделки. Народ, не скрывая радости, пел траурные песни. Процессия прошла по пляжу, развернулась и остановилась, чтобы навсегда распрощаться с диктатурой. Были произнесены последние слова. После этого гроб заколотили, вышел человек с бел-красно-белым колом в руках: «Дабы призрак диктатуры больше никогда не потревожил нас, я забиваю в его сердце этот кол». После этого гроб бросили в воду.

Освободившись от венков, участники процессии взяли в руки белое полотнище с призывом «Время выбирать».

Охота на мозаичного

Люди в майках «Время выбирать» появились 20 июля в центре Борисова. Каждый житель города мог получить из их рук новый номер газеты «ЗУБР». Затем акция по раздаче перенеслась на один из городских пляжей. Вновь зубрам решил помешать усатый больной. В мотоциклетном шлеме в трусах и на лыжах он пошёл по песку в направлении зубров, ругаясь нецензурной бранью. Но зубры не растерялись, и град из красных зрелых помидоров полетел в усатого лыжника. Тот немедленно ретировался в реку, переплыл её и убежал в близлежащий лес.

Движение ЗУБР в Борисове хорошо известно, а «зубровская» литература пользуется популярностью. В течение двух дней было распространено свыше 4 тысяч газет «ЗУБР».

Батька Крюгер

Российские наблюдения над летней белорусской действительностью

У Александра Лукашенко немало прозвищ: Батька, Лука, Фюрер... А по-моему, он Крюгер, монстр, рожденный страхом. Президентская кампания в Белоруссии только стартовала, а некоторые уже твердят: Лукашенко не победить. Потому, что он сумел создать в Белоруссии такую систему единоличной власти, своротить которую не всем под силу. Для этого нужно много мужества и огромное желание. Для этого нужно побороть страх, основанный на уверенности, что ничего изменить нельзя...

Многочисленные независимые соцопросы в Белоруссии выявили такую закономерность: у Лукашенко есть 15% твердых сторонников, которые будут голосовать за него, что бы ни случилось. Еще 15% готовы отдать ему свои голоса, но при различных условиях (не будет другой, лучшей кандидатуры, президент слегка изменит свой курс и т.д.). Еще 30% избирателей — явные оппоненты Луки и не будут голосовать за него ни в коем случае... Оставшиеся 40% — это колеблющиеся, «болото». Им и хочется другой жизни, и боязно. От того, куда качнется «болото», и зависит исход выборов. Зависит он и от Кремля, который пока молчит, отделываясь лишь намеками. Но можно сказать наверняка: выборы президента Белоруссии не станут рутинным событием.

Хоккей с президентом

Есть в Минске место, мимо которого просто так пройти невозможно. Как бы ни бежал, ни торопился, но при выходе из станции метро «Немиги» встанешь, как вкопанный. Белый мрамор перехода обклеен фотографиями, весь пол в живых цветах. И надписи, от которых ком застревает в горле: «Аленька, девочка, прости, что не было рядом. Старшая сестра», «Ксюшенька, возьми меня к себе. Я не могу тут жить без тебя. Володя». Немига — «кровавая река»: это название появилось после той страшной майской ночи, когда десятки молодых людей, зажатые в тесном переходе, погибли под ногами толпы, идущей с пивного фестиваля. Причин трагедии называлось три: дождь, усердие милиции, перекрывшей входы, и отсутствие развлечений для молодежи. В результате чего каждая маломальски значимая «тусовка» воспринималась как праздник...

Массовых развлечений в Минске с тех пор вообще не стало. Под предлогом безопасности граждан были запрещены все «сборища». Разрешен только президентский «Славянский базар». Еще народу было дозволено кататься на коньках — по всей Белоруссии в разной стадии готовности разбросано двенадцать ледовых дворцов. Президент очень любит зимние виды спорта: хоккей и бег на лыжах. Еще президент Белоруссии очень любит пенсионеров: пенсионеры получают огромные, по белорусским меркам, деньги — около 50 долларов, и главное — всегда в срок. Ну а остальных президент Белоруссии любит не очень. Зарплата на селе — 10-15 долларов, у бюджетников — 40, почти миллион безработных. При этом цены в Минске мало отличаются от московских, а на импортные товары — выше раза в полтора. Ничего удивительного: ввозные пошлины на импорт чуть ли не сто процентов.

Захотелось мне в Минске цветной капусты. Не нашла. Даже в супермаркете. Везде — ассортимент среднего подмосковного сельпо. А еще после пробежки по центральным белорусским магазинам страшно мне стало жаль местных женщин. Это ж куда годится — 160 рублей (в переводе на наши) за польское косметическое молочко платить. А своего родного белорусская промышленность не производит... Зато обувь белорусская — дешевле не бывает, за 600 рублей можно сапоги прикупить. Только непонятно, что я потом с ними делать буду...

Ну а если выражаться грубым языком экономической статистики, то только 30% предприятий Белоруссии рентабельны. Рост ВВП за прошлый год — 5,5 процента. Но при инфляции — 197% (в России, напомним, кризисной считается цифра в 14%). В Белоруссии самое большое количество «силовиков» на душу населения. И это тоже заслуга президента. Еще один рекорд — третье место в мире по количеству осужденных. «Безопасность граждан» требует жертв. «Первый политзаключенный» Белоруссии, экс-депутат г-н Кудинов (его посадили в 97-м году, официально — за «покушение на дачу взятки», на деле — за то, что был одним из инициаторов импичмента Лукашенко), рассказал мне: «С 1 января в Белоруссии начал действовать новый Уголовный кодекс, который предусматривает введение «лагерей труда». Теперь за малые нарушения, за которые прежде штрафовали, будут направлять людей в спецкомендатуры, чтобы они 2—3 года работали на власть, как правило — на колхозы. Украл, скажем, колхозник мешок картофеля — и иди трудись в поле безвозмездно три года. Чем не решение аграрного вопроса? А сегодня в деревнях все помаленьку что-то тащат, иначе на 10 долларов зарплаты не проживешь. В ближайшее время по всей Белоруссии должно быть создано 185 таких спецкомендатур». Короче, предпосылки для проведения «честных и чистых» выборов налицо. Однако Лукашенко явно прогадал с определением даты своих перевыборов. Если бы он шел на второй срок, как это и предполагалось, в июле 1999 года, то наверняка победил бы. Тогда на Лукашенко еще возлагали надежды. А сейчас...

Фота Ул.ШЛАПАКА

Белоруссия сегодня напоминает Россию конца восьмидесятых. Те же хиленькие кооперативы, санкционированная сверху «свобода слова» и осточертевшая всем командно-административная система. И та же «кухонная демократия», когда иная супруга может ночь напролет собачиться с мужем, определяя роль Лукашенко в истории, но высказаться об этом на улице — ни-ни. При мне одна семейная пара устроила на лестнице диспут. Жена-инженер утверждала, что иного варианта, кроме Лукашенко, — нет: «Придут другие — голодные, и начнут хапать заново». Муж-работяга в ответ горячился: «Да он колхозник! Разве он может государством управлять? Посмотри, во что он страну превратил!» На заданный в лоб вопрос: «А за кого вы будете голосовать?» — оба ответили: «Не знаю».

Что задумал Кремль?

«Все зависит от вашего президента. Как он решит, так и будет, — говорили мне многие белорусы. — Россия уже один раз помогла Лукашенко остаться на посту, в 96-м. Если бы тогда вы не вмешались, мы бы уже пять лет жили как люди... Если Кремль сейчас поддержит Лукашенко — значит, он точно победит. Если нет — возможны варианты». На второй день моего пребывания в Белоруссии Батька отправился в Москву. В Минске это известие было воспринято с удивительной живостью. Вечером народ прилипал к экранам. Визит белорусского президента шел по всем местным программам первой новостью. Оценивалось все: как Путин смотрит в глаза Лукашенко, как обнимаются, как смеются президент Беларуси и Касьянов, идучи по ковру. Белорусские каналы, понятное дело, выбирали самые радужные кадры. Российские же программы не были так благосклонны. На экране представал хамоватый мужчина с нездоровым блеском в глазах, обещающий «прижать к ногтю российскую прессу, определить, кто будет работать в Белоруссии после выборов, а кто — нет». Закадровый голос российских комментаторов рекомендовал соседу заняться обеспечением честных выборов, допустить в избирательные комиссии наблюдателей от оппозиционных партий, а не стращать российских журналистов: «Напужал...» — ехидничали они.

По телеканалам в России прошла и череда сюжетов о лукашенковских «эскадронах смерти». И поскольку каналы были государственными, в Минске это воспринималось как сигнал: Луку не станут поддерживать явно. Интересно, что этой весной появилась информация: в Белоруссии работает большая аналитическая группа специалистов из Совбеза и ФСБ России. Она подготовила обширную справку о возможном «выборном раскладе». Авторы документа констатировали, что фальсификация выборов со стороны Лукашенко фактически неизбежна и это «дестабилизирует ситуацию в стране и законсервирует белорусский кризис еще на 2—2,5 года, после чего можно будет ожидать крупный «социально-политический взрыв в Белоруссии». Аналитики рекомендовали Кремлю добиться от Лукашенко гарантий того, что выборы будут честными. Но, судя по нынешней позиции Кремля, такие гарантии получены не были.

Почему Лукашенко вызывает у Кремля сложные чувства? С одной стороны, он вроде гарант Союза Белоруссии и России. С другой — «союз» при Лукашенко получается какой-то однобокий. Россия должна вкачивать деньги в белорусскую экономику, но все не впрок. При командно-административной системе, созданной Батькой, все они сгорают, как в топке.

Лукашенко менять свои взгляды на экономические устои не торопится, зато каждую задержку выплаты с российской стороны воспринимает как покушение на Союз. Периодические «наезды» Лукашенко на своих российских «союзников» — также одна из причин, побуждающих Кремль подумывать о более «вменяемой кандидатуре». Кроме того, в Москве сильно сомневаются, что Александр Григорьевич, несмотря на настоятельные просьбы с российской стороны, все-таки пойдет на «честные выборы». Хоть он и допустил к старту несметное количество претендентов, но все это лишь потому, что уверен: на последнем этапе бюллетеней в урнах окажется столько, сколько ему нужно. Недаром в избирательные комиссии не допущен ни один оппозиционный наблюдатель. Ну и, конечно, скандальные разоблачения последнего месяца сыграли немаловажную роль. Сделать вид, что «эскадронов смерти» нет или что Лукашенко к этому непричастен, сложно...

«Зубры» приходят в полночь

Два «Луки» сидели в парке на скамеечке, молча и с азартом накручивая ручки детского хоккея. Вдруг из-за дерева вышел третий «Лука», в спортивной форме, на лыжах. Размеренно и усердно прокладывал он «лыжню» по асфальту. «Лука»-лыжник дочапал до моста, сбросил причиндалы и, постояв секунду на парапете, с криком «Эх!!!» сиганул в холодную воду...

Скоморошьи забавы нахлынули на Белоруссию внезапно. С начала года то в одном городе, то в другом веселые молодые люди начали устраивать блицплощадной театр, непременным героем которого был Лукашенко. То господин президент отбивается от врачей, поставивших ему диагноз «мозаичная психопатия», то красноносый колхозник объясняется в любви к всенародно избранному и лезет к нему целоваться своим слюнявым ртом. Ребята возникали на площадях и в скверах внезапно и так же внезапно растворялись. А однажды ночью в разных городах на стенах домов появились наклейки с логотипом «Зубр». Довольно безобидные наклейки: Владимир Высоцкий и его строчки: «Наконец-то нам дали приказ наступать» или Мать Тереза с подписью: «Надо просто делать свою работу». Власти долго ломали голову, что это за зверь такой и чего ему надо? А ребята скромно называли себя экологическим движением... «Да, мы экологическое движение, — хитро улыбается активист минских «зубров» — Ведь может же быть экология души...» Когда власти расчухали, что «Зубр» занимается политикой, было поздно. Штабы были во всех городах, активистов — тысячи.

Превратив Белоруссию в страну пенсионеров, Лукашенко сам вынес себе приговор. Студенчество, а это в том числе и молодежь из сельских районов, само нашло себе развлечение — бороться с Лукой. Методы борьбы — исключительно мирные: раздача независимых газет, уличные шоу, расклейка плакатов, граффити. Милиция регулярно хватает активистов «Зубра», потом отпускает. А что с ними делать? Правда, один раз попытались впаять ребятам, задержанным за расписывание стен, от четырех до семи лет уголовного наказания — за порчу госимущества. Сейчас ждут скандального суда. Регулярно устраивают обыски в студенческих общежитиях и изымают газеты с наклейками. Но появляются новые. Западные благотворительные фонды, решив обеспечить свободу выборов в Белоруссии, сделали ставку именно на «зубров». Им идут иностранные гранты на «борьбу с Лукашенко». Условие только одно — не поддерживать какую-то определенную политическую силу, а «раскачивать режим». Вот они и раскачивают...

Раскачали до такой степени, что слово «зубр» в лукашенковской администрации боятся произносить. А милиция, отбирая тиражи газет, тут же садится сама их читать... В одной из «зубровских» акций мне удалось поучаствовать лично. На «дело» вышли темной ночью, когда милиция теряет бдительность. Участникам дали баллончики с краской и телефон «координатора». По нему надо было звонить, если кого-нибудь повяжут. Чтобы его срочно бросились вызволять. Но обошлось. Стены минского микрорайона к четырем утра были обильно украшены призывами «Время выбирать» и логотипом «Зубра». Местные граждане тоже приняли участие в «порче госимущества», едва услышав, что ребята — против Лукашенко. Порче подвергалась действительно только муниципальная собственность. На роспись частных палаток, домов и заборов, рекламных щитов — негласное табу. Честные труженики не должны страдать. «Ну а стены-то пачкать не жалко?» — поинтересовалась я. «А почему в государстве, где действуют официальные «эскадроны смерти» и люди пропадают пачками, должны быть чистые стены?» — задали мне встречный вопрос. Подумав, я взяла в руки баллончик. Пусть это будет мой маленький российский вклад, реабилитация за 1996 год, когда белорусам не дали объявить своему президенту импичмент.

Три сценария

Сентября белорусы ждут с тревогой. Пока вырисовываются три сценария событий. Первый — самый маловероятный — Москва все-таки поддержит Лукашенко. Тогда он однозначно станет президентом.

Второй — после принятия ряда популистских мер (скажем, резкого повышения зарплат) и снятия с дистанции по формальным поводам основных соперников Лукашенко действительно избирают большинством голосов. Придраться к нему за фальсификацию невозможно, и Батька опять-таки прочно садится в президентское кресло. И, наконец, третий вариант. Пока самый вероятный. Лукашенко откровенно фальсифицирует выборы. Оппозиция начинает открытое сопротивление — устраивает акции неповиновения (уже сейчас соперники Батьки грозят забастовками и армейскими бунтами). Исход этого противостояния опять-таки зависит от Москвы. Если она признает итоги выборов, то у Лукашенко будут развязаны руки и он подавит возможный мятеж любыми средствами. Если не признает — Лукашенко по югославскому сценарию а-ля Милошевич «сдаст» его же окружение, и следует ожидать перевыборов.

«МК» уже писал о странном полете пустого президентского самолета в перуанскую столицу — Лиму, где на банковских счетах лежат деньги «президентского бюджета» (в Белоруссии их два, один — официальный, другой — тайный, которым распоряжается лично глава государства, цинично заявляя: «Сколько в нем средств, никто никогда не узнает»).

Тренировочный полет — утверждают некоторые. Похоже, Лукашенко сам сомневается в возможности своего честного выигрыша. И ищет — на самый крайний случай — пути отступления.

Елена Короткова
www.mk.ru/m

Обращение к гражданам Беларуси

В октябре 1996 года трагически погиб при невыясненных обстоятельствах Анатолий Майсеня.

6 апреля 1999 года при невыясненных обстоятельствах скоропостижно скончался Геннадий Карпенко.

7 мая 1999 года похищен Юрий Захаренко.

16 сентября 1999 года похищены Виктор Гончар и Анатолий Красовский.

7 июля 2000 года похищен Дмитрий Завадский.

За тюремной решеткой находятся депутаты Верховного Совета Андрей Климов и Валерий Щукин.

В последние дни достоянием общественности стали документы, свидетельствующие о причастности власти к организации похищения и возможного уничтожения оппонентов нынешнего режима.

Все это происходит в центре Европы, в 21 веке.

Мы обращаемся к гражданам Беларуси, жителям г.Минска – станьте с нами рядом! Найдите свое место в цепи неравнодушных — это путь к жизни и сохранению человеческого достоинства!

Мы ждем Вас 26 июля 2001 года в 18.00 на проспекте Франциска Скорины (от площади Независимости до площади Октябрьской). Мы с Вами станем единой цепью людей, желающих знать правду. С нами портреты тех, чьи судьбы стали символом жестокости режима, с нами их матери, жены, дети. Мы не имеем права оставаться в стороне.

Наши действия не противоречат действующему законодательству, а тем более, законам человеческой совести.

В Испании фашиствующие молодчики убили молодого парня. На следующий день около миллиона испанцев стояло на улицах. Сколько же надо в Беларуси похитить, бросить в тюрьму, ликвидировать, чтобы миллион наших граждан вышел на улицу?

ПРИДИ И СТАНЬ РЯДОМ С НАМИ!

Иосиф Гончар – брат Виктора Гончара

Людмила Карпенко – супруга Геннадия Карпенко

Светлана Завадская – супруга Дмитрия Завадского

Ирина Красовская – супруга Анатолия Красовского

Татьяна Климова – супруга Андрея Климова

Евгения Щукина – внучка Валерия Щукина

Владимир Гончарик – потенциальный кандидат в Президенты Республики Беларусь от гражданской коалиции

Семен Домаш

Михаил Чигирь

Анатолий Лебедько – лидер Объединенной гражданской партии

Валентина Полевикова – лидер Партии «Надзея»

Винцук Вячорка – лидер БНФ «Адраджэнне»

Николай Статкевич – лидер БСДП (НГ)

Александр Бухвостов – лидер Белорусской партии труда

Василий Шлындиков – Президент Ассоциации содействия экономическому развитию

Нил Гилевич – народный поэт Беларуси

Юрий Хащевацкий – кинорежиссер

Михаил Фридлянд – лидер Белорусской экологической партии зеленых (БЭЗ)

Иван Лемешевский – профессор

Олег Громыко – лидер Белорусской партии «Зеленые»

Виктор Бабаед – Председатель конгресса Демократических профсоюзов

Станислав Шушкевич – лидер Белорусской социал-демократической партии Грамада.

О «ЦЕПИ НЕРАВНОДУШНЫХ ЛЮДЕЙ» ГОВОРЯТ ИЗВЕСТНЫЕ ЛЮДИ:

ЮРИЙ ХАЩЕВАЦКИЙ, кинорежиссёр:

«Самое страшное — когда забывают. Порой слушаешь людей вне политики, которые говорят: "Да надоели, сколько можно говорить про этих исчезнувших". Но такие люди должны понять, что если такое пропускать, то завтра любой из них может запросто исчезнуть. Поэтому, если есть хоть малейшая возможность, надо пытаться раскрыть эту совершенно мерзкую тайну. Я согласен с заявлением Лукашенко, назвавшим последние факты, о которых мы узнали в Беларуси об исчезнувших, «корзиной с мусором». Но эта корзина на стороне властей, и этот мусор надо разгрести.

И, конечно, надо прийти и участвовать в таком мероприятии, как «Живая цепь неравнодушных людей». Надо обладать чувством собственного достоинства. Надо защищать себя, свои семьи, своих сограждан. Только таким образом общество может защититься. Другого варианта нет. Иначе всех построят, как быдло, и поведут непонятно куда. Что, в общем, сегодня и происходит».

ВАЛЕНТИНА ПОЛЕВИКОВА, лидер Партии «Надзея»:

«Проведение акции 26 июля одобряют и поддерживают все нормальные люди. Это очень важное направление в нашей совместной работе».

АЛЕКСАНДР ДОБРОВОЛЬСКИЙ, заместитель председателя ОГП:

«Деятельность Лукашенко заваливает мусором всю страну. И это он и его подчиненные, люди, которым совершенно не дороги ни мораль, ни право, ни законность, всё это натворили. И если он с ходу говорит на новые документы по пропавшим людям, что это «корзина мусора», то можно тогда спросить: кто автор этих отходов? Это те люди, которые сегодня виновны в том, что исчезают известные политики и журналисты. Абсолютно безнравственное заявление Лукашенко, который не собирается соблюдать какие-либо правила приличия. Он ведь сам виноват. Это заявление фактически преступника или того, кто покрывает преступников. Для меня, честно говоря, это одно и то же. По Уголовному кодексу укрывательство преступления является так же преступлением.

Акция, которая состоится 26 июля, для нас далеко не первая. Наша цель – проинформировать людей о происходящем в стране. И мы видим, что если раньше об этом знали очень немногие, то, по последним социологическим данным, уже 80% людей в Беларуси знают, что исчезают известные политики и журналисты. А это значит, что многие из них уже по-другому будут думать, принимая решение во время выборов».

ПАВЕЛ КОЗЛОВСКИЙ, бывший министр обороны РБ:

«Я получил приглашение принять участие 26 июля в мероприятии «Цепь неравнодушных людей», которое организуют ваша партия и ряд других организаций. Я постараюсь быть. Тех, кто колеблется и раздумывает, я призываю прийти».

АЛЕСЬ КОРНИЕНКО: лидер молодёжи «Молодёжь ОГП»:

«Пакуль улада знаходзіцца ў Лукашэнкі, усёй праўды аб зніклых вядомых людзях мы не даведаемся. І ў любым разе адказнасць за гэтыя злачынствы не панясуць і не будуць пакараныя ўсе, хто ў гэтым вінаваты. І вельмі важна напярэдадні выбараў не даваць людзям забываць пра злачынствы ўлады, каб яны памяталі пра гэта, калі ідуць да выбарчых скрынь».

Владимир ГОНЧАРИК, потенциальный кандидат в Президенты Республики Беларусь от гражданской коалиции:

«Тем людям, кто понимает, что происходит в стране, совесть не позволит не участвовать в таком мероприятии. И если не все смогут поддержать своим присутствием, нужно хотя бы сочувствовать. Самое главное, чтобы не было безразличия».

АНАТОЛИЙ ЛЕБЕДЬКО, председатель ОГП:

«Цепь неравнодушных людей» — это акция солидарности с родными и близкими тех, кто хочет узнать правду о том, что в действительности случилось с их детьми, мужьями, отцами. Эта акция – предупреждение тем, кто издаёт антизаконные указы и кто их исполняет. Поэтому безразличных быть не должно. Безразличие – это могильщик совести, человеческой жизни. Мы должны понимать, что Беларусь медленно превращается в огромное кладбище, а органы власти – в похоронное бюро.

Я не хочу жить на кладбище под названием Беларусь, поэтому 26 июля обязательно буду стоять в цепи неравнодушных людей».

Подготовил Андрей МАКСИМОВ, руководитель пресс-службы ОГП

ХОТИМ ЗНАТЬ ПРАВДУ

Анатолий Майсеня: несчастный случай или спланированная катастрофа?

Геннадий Карпенко: скоропостижная смерть или политическое убийство?

Юрий Захаренко: исчезновение или политический терроризм?

Виктор Гончар: исчезновение или устранение конкурента?

Анатолий Красовский: исчезновение или организованное похищение?

Дмитрий Завадский: исчезновение или организованное похищение?

Андрей Климов: экономическое правонарушение или политическая расправа?

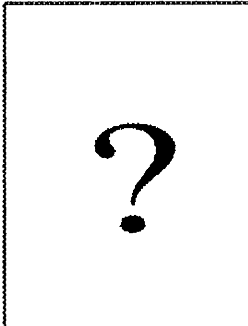

ЖИВАЯ ЦЕПЬ НЕРАВНОДУШНЫХ ЛЮДЕЙ

От площади Независимости до площади Октябрьской

26 июля (Четверг), с 18.00 до 19.00

Тел. 211-02-79,227-75-49

ВСТАНЬ РЯДОМ!

Кто поднимет «Кубок Свободы»?

Пятый турнир по мини-футболу «Кубок Свободы», организованный Белорусским объединением молодых политиков и посвященный памяти Г.Д.Карпенко, состоится в Минске в субботу, 29 июля. Дата его проведения приурочена ко Дню принятия Декларации о государственном суверенитете Беларуси.

Традиция проведения подобных турниров, участие в которых принимают команды политических партий, общественных объединений, журналистов, была положена в 1997 году при непосредственном участии вице-спикера Верховного Совета Карпенко. А с позапрошлого года, после трагической смерти Геннадия Дмитриевича, соревнования неизменно посвящаются его светлой памяти.

Трижды – с 1997-го по 1999-й годы – Кубок Свободы поднимал капитан команды Объединенной гражданской партии Анатолий Лебедько. А год назад хрустальный трофей наполнили шампанским футболисты Белорусского народного фронта (в этом году их капитаном будет Сергей Мудраченко).

На сей раз в спор давних друзей-соперников намерены всерьез вмешаться еще 6 дружин: Консервативно-христианской партии БНФ во главе с Юрием Беленьким, Фонда им. Г.Карпенко (капитан Сергей Корнеев), Белорусской социал-демократической партии «Народная Громада» (Михаил Гончарик), «Зубр» (Алексей Шидловский), а также сборная журналистов (Виталий Цыганков, «Радио Свобода») и команда «Перемен!», под знамена которой лидер молодежи ОГП Алесь Корниенко призвал сверстников из разных демократических партий и организаций.

Все матчи (а в каждом по регламенту два тайма по 20 минут) состоятся на стадионе «Вымпел» в столичном парке им. Челюскинцев. Начало – в 9.00. Так что каждый любитель футбола сможет не только увидеть, в какой спортивной форме находятся нынче многие оппозиционные политики, но, быть может, даже запросто пообщаться с ними лично: ведь они, в отличие от всем известного «спортсмена» под номером «1», выходят на поле без охраны.

Павел ВЛАДИМИРОВ, пресс-служба ОГП

Применение коррупции в Китае

Однажды чиновник из Бейжинг приехал в провинцию Сичуан, и его подчиненные проконсультировали его о местных нормах принятия взяток. Ему объяснили, как часто он мог «болеть» и как часто он мог принимать приглашения на церемонии открытия. В обоих случаях он мог брать «подарки», не боясь обвинения в коррупции, до тех пор, пока он остается политически благонадежным и хорошо исполняет свои обязанности. Такие «подарки» могли соответствовать 10.000 долларов в год, что намного больше его зарплаты.

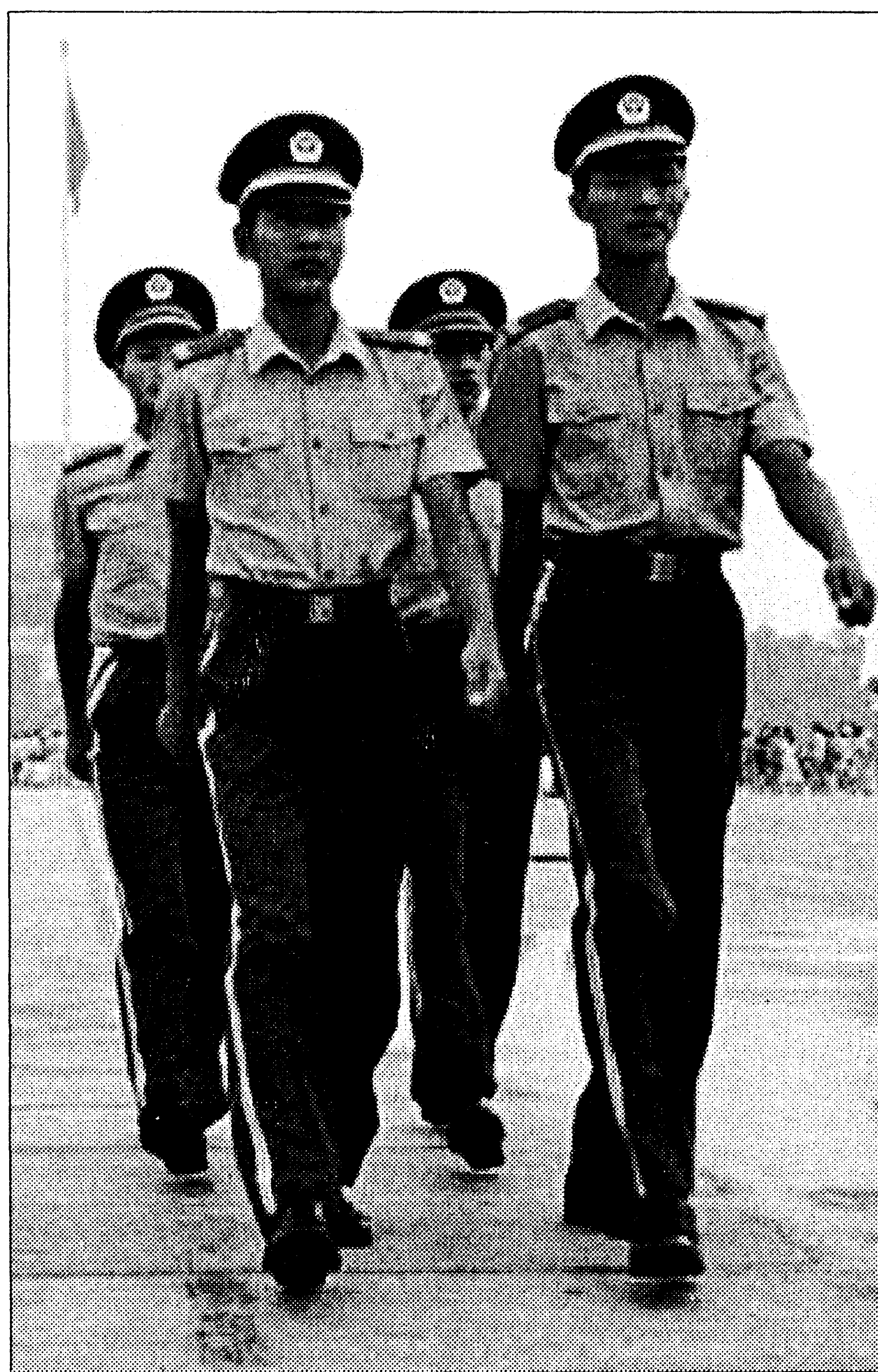

Успеху китайских реформ за последние два десятилетия послужило превращение местных государственных чиновников из непродуктивных политических предпринимателей в продуктивных – пусть даже коррумпированных – экономических предпринимателей. Терпимость к коррупции, а также угроза наказания и избирательное приведение этой угрозы в исполнение, по-видимому, заставили местных должностных лиц поддержать реформы и, что тоже важно, послужили достижению политических целей коммунистической партии.

Почему же коррупция является полезной для экономики? Хотя китайские органы осознают эффективность рыночной экономики, они цепляются за смешанную экономику (*shuang gui zhi*), при которой рынки сосуществуют со старыми установками *guanxi*, подразумевающими распределение ресурсов через «личные контакты». При *guanxi* управляющие различных компаний поддерживают хорошие отношения с государственными чиновниками, а также с управляющими других фирм для того, чтобы обеспечить снабжение ресурсами (такими, как электричество, вода и т.д.), а также поставку сырья и деталей. Способность местных чиновников поддерживать систему *guanxi* в рабочем состоянии является критической для функционирования смешанной экономики Китая, а коррупция – это масло, которое смазывает колеса.

Почему местные чиновники становятся экономическими предпринимателями? Доходы местных чиновников являются фиксированными и не имеют никакого отношения к тому, как они исполняют свои обязанности. Более того, местным чиновникам запрещено иметь побочный доход, являясь официальными сотрудниками частных фирм. Таким образом, компании, которым нужна помощь официальных лиц, дают компенсации чиновникам за оказанную помощь в виде взяток и продвижения по службе, а чиновники экспроприируют общественную собственность или общественные денежные средства в свою пользу.

Интригует в китайской коррупции то, что она функционирует по тому же принципу, как и методы компенсации, которые применяются на Западе. Коррупция, *tanwu shouhui* ли это или *nuoyong gongkuan*, смягчает проблему просчета и мониторинга экономических действий потому, что местные чиновники, которые вносят самый большой вклад в экономику, вымогают самые большие взятки или продвижение по службе или экспроприируют самую ценную общественную собственность. Компенсация, которую местные чиновники получают нечистыми способами, особенно в виде взяток, выплачивается местными фирмами, обладающими наилучшей информацией о том, насколько эффективно местные чиновники исполняют свои обязанности. Самых лучших, т.е. тех, которых можно подкупить способами, приводящими к повышению благосостояния страны, вознаграждают больше, чем других.

Почему же коррупция предпочтительнее западных методов компенсации? Здесь принимаются во внимание политические соображения. Коммунистическая пропаганда продолжает изображать каждого чиновника как беззаветного «служителя обществу». Четкая система материального стимула и вознаграждений для местных чиновников, многие из которых являются членами партии, открыто разоблачила бы эту пропаганду, которая является лицемерием.

К тому же хотя многие государственные чиновники и члены партии играют важные экономические роли в китайской смешанной экономике, многие другие, включая тех, которые имеют связи в Народной Освободительной Армии, отвечают только за политические, военные и другие некоммерческие виды деятельности. Четкая система материального стимула и вознаграждений подорвала бы политическое и социальное положение тех членов партии, которые отрезаны от экономических видов деятельности. Т.к. коммунистическая партия, как и любая другая политическая организация, является хрупкой коалицией, зависть и недовольство, особенно в армии, могли бы дестабилизировать и подорвать ее сплоченность.

Кроме того, сохранение единства, используя коррупцию в качестве компенсации, создает такую ситуацию, при которой у верхушки партии всегда «есть что-нибудь» против тех, кто по должности ниже их, что усиливает их контроль. Т.к. чиновники, занимающие высокие должности, в любое время могут обвинить в коррупции чиновников, стоящих ниже по должности, последние в благодарность предлагают стабильную политическую поддержку тем, кто стоит над ними. В этом случае коррупция служит цели партии сохранить сплоченность и абсолютную власть.

В самом деле, до недавнего времени немногие из коррумпированных чиновников были наказаны. Угрозы наказания и избирательного приведения этой угрозы в исполнение было достаточно для сохранения контроля. Конечно, местных чиновников необходимо удержать от чрезмерной коррупции, т.е. чтобы они не хватали больше, чем им полагается. Но обычно только когда политическая преданность местных чиновников ставится под сомнение, начинается расправа с коррупцией.

На 15-том Конгрессе китайской коммунистической партии, который состоялся в сентябре 1997 г., центральные органы власти признали, что смешанная экономика, несмотря на ее эффективность на начальных стадиях реформ, становится препятствием на пути к развитию. Так как роль рынка расширяется, guanxi и связующая роль местных чиновников в качестве экономических предпринимателей становятся менее важными. Коррупция теряет свою роль в качестве способа вознаграждения за экономическую деятельность и вместо этого все больше воспринимается как открытая кража.

Таким образом, кампании против коррупции становятся все более серьезными, и многие государственные чиновники находятся в тюрьме и даже казнены за коррупцию. Более того, прессу сейчас официально поощряют наблюдать за местными чиновниками и раскрывать случаи коррупции.

То, что не так давно произошло на Филиппинах и в Индонезии, продемонстрировало китайским руководителям, что коррупция может тормозить экономический прогресс и порождать нестабильность. Сингапур, в котором деспотичный режим предоставляет работу высокооплачиваемым, исполнительным и неподкупным чиновникам, является привлекательной моделью, с которой Китай мог бы конкурировать. Пытаясь, однако, стать моделью для Сингапура, китайские лидеры рискуют потерять ключевой элемент в своем механизме контроля, ибо как долго они могут сохранять власть, если у них больше «нет ничего», что можно держать как меч над головой?

Ченгзи Саймон Фэн
Хершель И. Гроссман
© Project Syndicate

Эканомія вымагае сартыроўкі

Раздзельным зборам смецця ўвесь цывілізаваны свет зацікавіўся амаль паўстагоддзя таму. Гэта адначасова прагматычнае вырашэнне праблемы ўтылізацыі адходаў і эканоміі рэсурсаў вытворчасці. Разуменне, што эканоміць можна і на смецці, а сметніцы могуць быць прывабнымі для вока і носа, у Беларусі нараджаецца вельмі павольна – пакуль што праз эксперыменты.

Заходнія краіны ўкаранілі досыць адпрацаваную сістэму раздзельнага збору смецця самім насельніцтвам. Насельніцтву падабаецца вазіцца дома з разнакаляровымі мяшкамі, раскладаючы ў іх рознага віду смецце, а муніцыпальныя службы потым лёгка сартуюць гэтыя мяхі па колерах.

У нас удзел насельніцтва ў сартаванні смецця доўгі час лічыўся чымсьці неверагодным. Эксперымент, які ажыццяўляецца фірмай «Анаска» ў прыватных забудовах у Лідзе з 1997 года, паказаў адваротнае: людзі акуратна раскідваюць смецце па рознаколерных кантэйнерах, закупленых гарадскімі ўладамі ў нямецкай фірмы «Шафер». У зялёны кідаюць шкло, метал і пластмасу, у сіні – паперу, а ў чорны – усё астатняе, хаця варыянты і па колерах, і па відах смецця могуць быць розныя. За паперу насельніцтву плаціць фірма, а насельніцтва ёй — за вываз астатняга смецця. Такім чынам штодзень збіраецца да 60 кубічных метраў смецця – прыкладна 10% ад гарадскх аб'ёмаў. Павялічыць іх пакуль не стае сродкаў, бо патрэбныя новыя кантэйнеры.

У Мінску пакуль такім чынам смецце нідзе не збіраецца, але планы такія ёсць. Як распавёў начальнік аддзела добраўпарадкавання і санітарнага стану Галоўнага вытворчага ўпраўлення жыллёвай гаспадаркі Мінгарвыканкама Аляксандр Аўраменка, раздзельны збор смецця пачне праводзіцца з прыватных сектараў горада і з малапавярховых дамоў без смеццяправодаў – галоўнай крыніцы неадсартаванага смецця. Да кастрычніка 2001 года такі збор павінен распачацца на адной-дзвюх вуліцах у кожным раёне горада. Напрыклад, у Заводскім раёне – на вуліцы Айвазоўскага і Куляшова, а ў Маскоўскім – на вуліцы К.Крапівы. Як гэта будзе выглядаць, зараз сказаць цяжка. Магчыма, гэта будуць тры рознаколерныя кантэйнеры агульнага карыстання на адмысловай пляцоўцы, а магчыма насельніцтву будуць раздавацца рознаколерныя поліэтыленавыя мяшкі, па якіх будуць сартавацца пластмаса, шкло, метал і іншыя адходы. Адходы, утрымліваючыя шкодныя рэчывы – батарэйкі, хімікаты, старыя высахлыя фарбы і лакі, балончыкі ад дэзадарантаў, будуць збірацца асобна.

І зноў даводзіцца паўтараць, што для больш маштабнага ўкаранення цывілізаваных падыходаў не стае сродкаў. Гарадскім уладам трэба закупіць кантэйнераў на 25 тысяч домаўладальнікаў толькі ў прыватным сектары, а кожны з іх каштуе па 20-30 долараў новы ці па 12-15 долараў – б/у. Таму пакуль яны абмяжоўваюцца актыўнай прапагандай ідэі сярод насельніцтва. На думку А.Аўраменкі, каб раздзельны збор смецця стаў часткай нашага побыту, павінны змяніцца пакаленні.

Алена ЛАБАНАВА

Шведы ідуць

Як заявіў на прэс-канферэнцыі міністр прадпрымальніцтва і інвестыцыяў Анатоль Скорбеж, праца па ўпарадкаванні відаў дзейнасці, якія падлягаюць ліцэнзаванню, яшчэ доўжыцца, але ўжо зараз можна сказаць, што на такую дзейнасць, як побытавае абслугоўванне, рыэлтарскія паслугі і вадзіцельскія курсы, ліцэнзаванне будзе адмененае.

Па прызнанні міністра, не функцыянуе як след сістэма спрошчанага падаткаабкладання, якая была ўведзеная для суб'ектаў малога прадпрымальніцтва 2 гады таму. Міністэрства прапануе ўраду ўвесці для такіх прадпрымальнікаў ільготнае падаткаабкладанне прыбытку: у першы год дзейнасці падатак скарачаецца на 50%, у другі – на 40% і так далей. Як паставяцца да гэтай прапановы ўлады, яшчэ невядома. Невядомы і далейшы лёс дэкрэта №40, які міністэрства таксама прапануе адмяніць як неспрыяльны для інвестыцыйнага клімату.

Але, нягледзячы на яго існаванне, ужо ў жніўні будзе падпісаная дамова са шведскай фірмай *IKEA*, якая, па словах Анатоля Скорбежа, прыходзіць на наш рынак усур'ёз і надоўга.

Алена ЛАБАНАВА

Міжнародны тэндэр на ліцэнзію аператара

Тэрмін падачы дакументаў для ўдзелу ў адкрытым міжнародным тэндэры на атрыманне ліцэнзіі другога аператара сотавай тэлефоннай сеткі стандарта *GSM* у Беларусі, які заканчваецца 2 жніўня, падоўжаны не будзе. Гэткае рашэнне прыняла конкурсная камісія па правядзенні тэндэра.

Як паведамілі БелаПАН у міністэрстве сувязі Беларусі, пасля заканчэння прыёму дакументаў камісія разгледзіць усе паступіўшыя прапановы. Пераможца тэндэра, які створыць з унітарным прадпрыемствам «Міжгародняя сувязь» сумеснае прадпрыемства для праектавання, будаўніцтва, эксплуатацыі і прадастаўлення паслугаў сувязі стандарта *GSM* у дыяпазонах 900 і 1.800 МГц на тэрыторыі Беларусі, будзе аб'яўлены ў верасні.

У міністэрстве пакуль не называюць колькасць кампаніяў, якія падалі заяўкі на ўдзел у тэндэры. Разам з тым, выступаючы 28 чэрвеня на прэзентацыі аднаго з удзельнікаў тэндэра, кітайскай дзяржаўнай карпарацыі *«ZTE»*, намеснік міністра сувязі Уладзімір Карповіч паведаміў, што на той момант іх было каля дзесятка.

Па звестках БелаПАН, у ліку ўдзельнікаў тэндэра – індыйская дзяржаўная кампанія *«Telecommunications India Limited»*. Магчыма таксама, што ў тэндэры прыме ўдзел «Оджэр тэлеком» – даччыная кампанія «Саўдзі оджэр» з Саудаўскай Аравіі. Ва ўсялякім разе, генеральны дырэктар «Саўдзі оджэр» Саад Рафік Харыры напрыканцы гэтага тыдня наведае Мінск — ужо другі раз за апошнія два месяцы.

Ірына САЗАНОВІЧ, БелаПАН

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Старый добрый доллар не теряет своих позиций

Этот год для доллара является самым успешным за последние 17 лет. По данным агентства *Bloomberg*, в этом году курс доллара либо растет, либо остается на стабильной отметке по отношению ко всем мировым валютам, за исключением только трех — мексиканского песо, перуанского соля и ливанского фунта. Многие инвесторы считают, что, несмотря на замедление роста ВВП, американская экономика будет по-прежнему опережать Европу и Японию. Действия этих инвесторов, которые покупали американские акции или другие активы, помогли курсу доллара вырасти или удержаться в этом году по отношению к 52 из 55 мировых валют. Такого успеха доллар не добивался с 1984 года. В этом году курс доллара по отношению к евро вырос на 10,5% — до 85,35 американских центов, к британскому фунту — на 6% (1,4074 доллара).

Компьютеры и закон

Крупнейшая корпорация *Microsoft* впервые пошла на уступки властям США, обвиняющим ее в монополизации рынка программного обеспечения. Компания решила внести серьезные изменения в новую версию операционной системы *Windows*, которая должна появиться уже нынешней осенью. Главная уступка Майкрософт заключается в том, что компания позволит другим производителям программного обеспечения вносить изменения в систему *Windows*, устанавливаемую на новые компьютеры. До настоящего времени *Microsoft* по сути принуждала пользователей приобретать в комплекте с операционной системой *Windows* десятки других своих программ. В то же время сотни более мелких компаний, создающих подобную продукцию, не хуже программиста Билла Гейтса, разоряются. Их программы зачастую были лучше и дешевле.

Постсоветское пространство «отдохнет» от американских кредитов

За сокращение финансовой помощи России и другим странам бывшего Советского Союза проголосовал влиятельный Комитет по ассигнованиям палаты представителей Конгресса США Кстати, на том же заседании Комитет решил полностью удовлетворить запросы Белого дома в том, что касается американской финансовой помощи Израилю, Египту и Иордании. В частности, Израиль в следующем году получит денег почти в 4 раза больше, чем Россия и страны СНГ вместе взятые.

Как физики пробуют силы в экономике

Группа учёных из Оксфордского университета в Англии запатентовала формулу, позволяющую точно предсказывать движения фондового рынка. Причём, по их мнению, эта чудесная формула может использоваться не только на рынке, но и для борьбы с пробками на автодорогах. Работа учёных заняла больше двух лет, в её основе лежала система компьютерного моделирования на основании реальных данных и стратегиях игроков. Ученых не смущают предыдущие неудачные примеры, по их словам, разработанная ими система на самом деле очень хороша, и ее единственная проблема в том, что она срабатывает в 99% случаев.

Андрей КАРПОВИЧ

Чые каштоўнасці ахоўвае Камітэт па ахове

У нумары за 25 чэрвеня НАША СВАБОДА надрукавала матэрыял «У выратавальнікі ТБМ просіць генпракуратуру». Яго зместам быў зварот да Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь В.Шэймана з заклікам спыніць парушэнні прававых нормаў у адносінах да помнікаў гісторыі культуры, што сталі прыкрай адметнасцю нашага жыцця, асабліва ў апошнія сем гадоў.

У звароце ўзгадваліся акцыі грамадскасці, у прыватнасці, ліст да былога прэм'ера С.Лінга, калі ён да ад'езду ў Амерыку мог пры жаданні паўплываць на станоўчае вырашэнне гэтай важнай справы. Ды не паўплываў ці не дазволілі паўплываць. Незацікаўленае стаўленне да праблемы захавання нерухомай спадчыны цяперашняга прэм'ера У.Ярмошына вынікае хоць бы з таго, што ён, доўгі час будучы мэрам Мінска, непасрэдна ўхваляў ці падтрымліваў дзеянні па буйнамаштабным знішчэнні помнікаў старадаўняй архітэктуры Мінска (прыкладам, у Верхнім горадзе).

Не цяжка было прадугледзець, што адказваць ТБМ будзе не В.Шэйман, нават ліст прыйдзе не за ягоным подпісам. Наўрад ці праблема захавання культурнай спадчыны народа каго калі яго хвалявала, а падзеі апошняга часу, калі з'явіліся ў друку копіі дакументаў пра датычнасць вышэйшых чыноўнікаў да знікнення, а можа і смерці вядомых палітыкаў, наогул не заахвочваюць цікавіцца атакамі дзялкоў на архітэктурныя помнікі і на вельмі падазроную методыку іхняй «рэстаўрацыі». Так што адказ, падпісаны выконваючым абавязкі начальніка аддзела пракуратуры рэспублікі С.Голікам, на жаль, уяўляе сабой традыцыйную адпіску без утрымання хоць бы адзінага факта, прозвішча, пасады. Да таго ж справа ад пракуратуры наўмысна пераведзеная звычным каналам ва ўстанову, дзейнасць якой адносна захавання помнікаў таксама патрабуе пракурорскай увагі. Што ў пэўным сэнсе можна расцаніць як закамуфляваную ляноту.

Як і патрабуюць падобнага кшталту дакументы, адказ пачынаецца ўстойлівай бюракратычнай формулай: ***«Пракуратурай Рэспублікі Беларусь разгледжаны Ваш зварот па пытаннях парушэнняў Закона РБ «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны».***

Працягам пастаўлены абзац агульнасупакойлівага характару:

«Паведамляем, што органамі пракуратуры рэспублікі надаецца пастаянная ўвага дадзенай галіне пракурорскага нагляду. Цэнтральным апаратам і падпарадкаванымі пракурорамі сістэматычна праводзяцца праверкі выканання заканадаўства аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны, па выніках якіх прымаюцца меры пракурорскага рэагавання.»

Але самая галоўная частка адказу — практычныя меры пракуратуры – не пакідае сумневу, што пракуратура нічога не разглядала і не збіраецца гэта рабіць наперад:

«Па пытаннях, якія тычацца правядзення работ на дамах №№ 3, 4б, 8, 10 на плошчы Свабоды ў Мінску, Гандлёвых радах, а таксама будаўніцтва аўтастаянкі на вул. Няміга, Ваш зварот накіраваны для разгляду ў міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, якому даручана паведаміць вам аб выніках разгляду і прынятых мерах».

Па добрай, савецкага паходжання, завядзёнцы зварот пераслалі для разгляду туды, куды мусіў звярнуцца з пытаннем В.Шэйман. Калі б міністэрства мела жаданне разбірацца і нешта змяніць у адносінах да стану аховы помнікаў, яно даўно б прыняло адпаведныя меры. Усе названыя аб'екты знаходзяцца ў хвіліне павольнай хадзьбы ад міністэрства, яно паінфармавана пра гарэсці помнікаў па ўсіх беларускіх гарадах і вёсках і, па сутнасці, не зрабіла ніводнага рашучага кроку супраць парушэнняў закона, практыкі «новабудаў», прыкрытых назовам «рэстаўрацыя». Такім чынам, пракуратура кінула зварот у вір, дзе яму наканавана ўтапіцца.

Абыдзена ў адказе пракуратуры і важкае ў дадзеным выпадку пытанне пра адказнасць за стан ахові помнікаў гісторыі і культуры старшыні Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны сп. Д.Бубноўскага. Калі б пракуратура сапраўды хоць на ёту зацікавілася сутнасцю праблемы, дык мусіла б пазнаёміцца з Рэзалюцыяй удзельнікаў навукова-практычнай канферэнцыі, якая была прынятая ў лістападзе 2000 года і змяшчала сярод іншых неадкладных мерапрыемстваў наступнае, пад пунктам 4:

«Улічваючы персанальную адказнасць старшыні Дзяржаўнага Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Д.С.Бубноўскага за развал работы па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, ігнараванне супрацоўніцтва з грамадскімі і навуковымі арганізацыямі, прасіць Савет міністраў разгледзець пытанне аб адпаведнасці яго займаемай пасадзе».

Пытанне адпаведнасці Д.Бубноўскага займаемай пасадзе разглядалася некалькі гадоў таму і пракуратурай, ды неяк заглохла. Не заняўся гэтым і Савет міністраў у адказ на Рэзалюцыю, магчыма, з прычыны недасведчанасці пра значэнне помнікаў старажытнасці ў нявeданні міжнародных дакументаў, ратыфікаваных і нашай краінай.

Сярод пракурорскіх работнікаў найбольш зважае на гэтую тэматыку гродзенскі пракурор І.Мартыненка. Прывядзем некалькі фактаў з ягоных артыкулаў пра патрэбу зменаў у заканадаўстве і сістэме ахоны помнікаў:

«В 1999-2000 годах в республике возбуждено всего 20 уголовных дел по таким правонарушениям, в том числе на территории Витебской области – 4, в Минской области — 5, в Гродненской области — 3, в Минске – 8. В Могилевской , Гомельской, Брестской областях уголовные дела по ст.225 УК РБ за последние 10 лет вообще не регистрировались. Большинство из заведенных дел приостановлено в связи с неустановлением лица, совершившего преступление, либо прекращены».

Наша спадчына цалкам безабаронная. Вось дзейнасць знакамітага Камітэта па ахове, які ўзначальвае Д.Бубноўскі:

«С 1993 по 2000 год (т. е. время действия закона «Об охране историко-культурного наследия») возбуждено органами республиканского Комитета по охране только 26 производств об административном правонарушении, в том числе по годам: в 1994 — 3 протокола, в 1995 году – 6, в 1996 году – 5, в 1997 году – 2, в 1998 и 1999 годах — по 4 протокола».

Няўзброеным, як кажуць, вокам бачна, што іх павінна было быць у 1.000 разоў болей. Толькі цынічная дзейнасць дзялкоў на Кальварыйскіх могілках вымагае падобных пратаколаў штодня. У Верхнім горадзе Мінска кожны метр тэрыторыі адзначаны парушэннямі закона аб ахове спадчыны. Па-за законам знаходзіцца пазначаная ў Звароце да генеральнага пракурора «рэстаўрацыя» на Камсамольскай вуліцы ў Мінску, драпежніцкія планы канчатковага знішчэння Нямігі, перапробкі плошчы Свабоды пад паркінг, паўсюдная страта аўтэнтычнасці ў «аднаўленых» помніках, новым гаспадарам якіх змяншаюць падаткі, і г. д. Чаго вартая, прыкладам, здача пад аўтастаянку ўнутранай прасторы двароў у Верхнім горадзе? Нашыя гарадскія чыноўнікі-«рэстаўратары» робяць ласку ўладальнікам фірмаў, наўмысна забываючы абавязкі перад горадам і тое, што легкавік займае месца ў 6 разоў болей, чым чалавек, і ў гістарычнай зоне горада павінны дамінаваць людзі, а не «форды» і «мерседэсы».

Бяздзейнасць Камітэта па ахове, ці лепш сказаць, яго адмоўная дзейнасць, патуранне парушэнням, нарэшце прывялі да неабходнасці схаваць гэтае пустое месца за новай шыльдай. Новаствораны Камітэт, які абʼядноўвае рэстаўрацыю і ахову, будзе працаваць пры міністэрстве культуры. Цікава, хто ж узначаліць гэтае абноўленае ўтварэнне. Пагалоска данесціь, што яно атрымае начальнікам чалавека, які мае багаты вопыт «дазволаў» на руйнаванне з наступнай адбудовай з нуля. Здагадацца, хто гэтая асоба — з вышэйпрыведзенага тэксту няцяжка.

Так што ТБМ застаецца цяпер напісаць зварот да Лукашэнкі, бо менавіта яго абдурвалі сярэднія чыноўнікі ад культуры, узводзячы нікчэмныя копіі гістарычных ды архітэктурных каштоўнасцяў і падаючы гэта як культурнае дасягненне. Але можа яму і прыемна, што дробныя начальнікі і старшыні лічылі кіраўніка дзяржавы за недасведчанага і непісьменнага калгасніка, якога лёгка абвесці вакол пальца. Цяпер міністэрства культуры падрыхтуе адказ для ТБМ пра свой шчыры клопат і пра клопат нават ўтворанага Камітэта. А рабіць будуць так, каб задаволіць заказчыка. Якога-небудзь «*Imhtratara*». Трэба верыць, што проста так, ад шырыні душы, за прыгожыя вочкі.

Яшчэ пяць гадоў такой дзейнасці, і Камітэт па ахове прыйдзецца скасоўваць за непатрэбнасцю.

Альберціна ВЕЖНАВЕЦ

Для гэтага паркінгу зруйнавалі ўнутраную пабудову цэлага квартала Верхняга горада

Замест сквера плануецца аўтастаянка, а пад ім паркінг і гандлёвыя крамкі

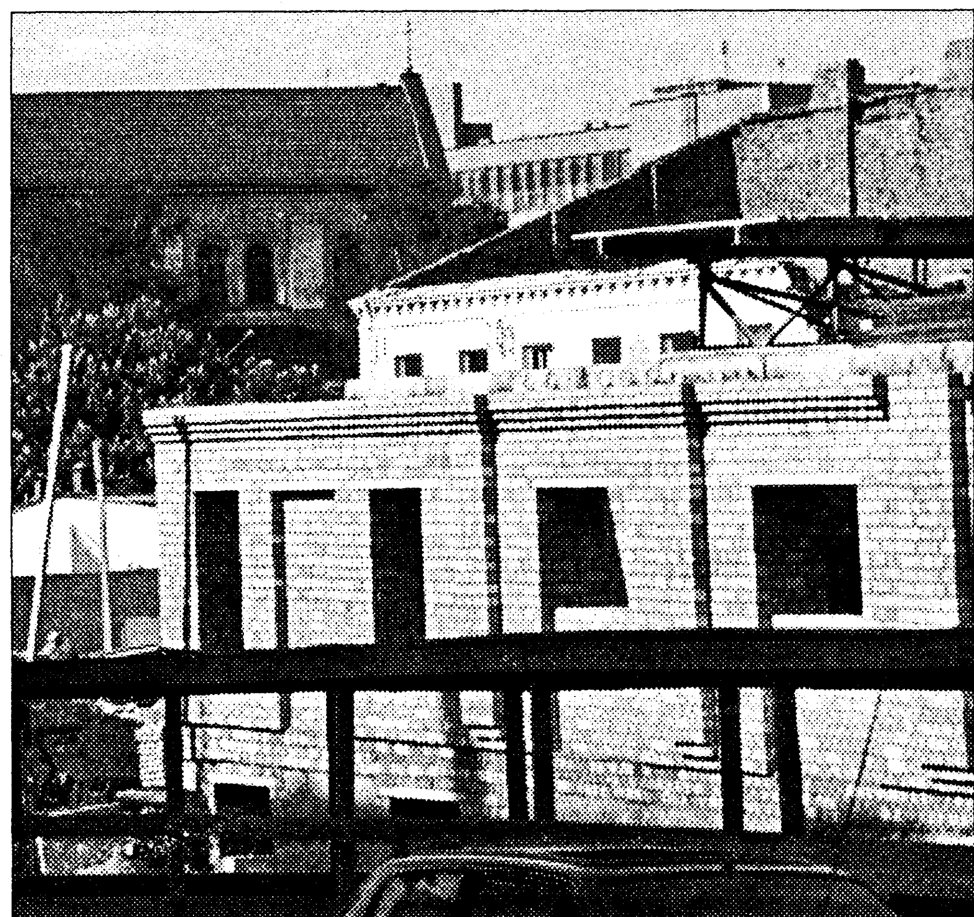

Будуецца помнік гісторыі і архітэктуры XIX стагоддзя

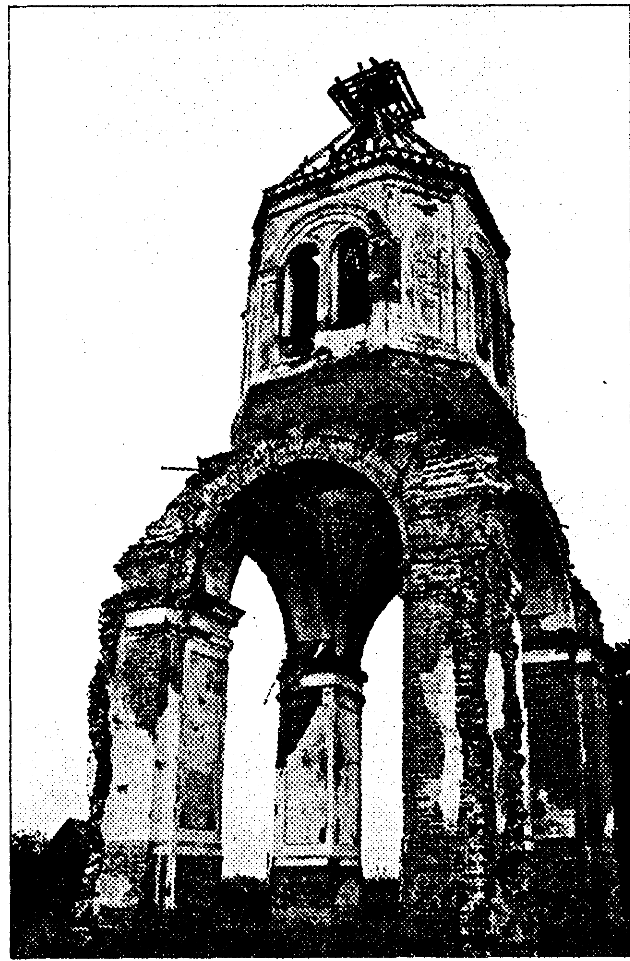

Памятка савецкага клопату пра спадчыну

Гальшаны «фірмачам» непатрэбныя, таму іх і не «рэстаўруюць»

ФЭСТ

Навіны беларускай музыкі

Канцэрт пад назвай «Пабудуем дом наш Беларусь», прымеркаваны да Дня незалежнасці Беларусі, адбудзецца 27 ліпеня на плошчы Бангалор («найлепшае месца для такой нагоды»). Амаль уся беларуская рок-эліта: «*NRM*», «Уліс», «Крама», «Зьніч», «Цмокі», «*ZET*» і інш., прыме ўдзел у святочнай вечарыне. Выступленне расцягнецца ад 17:00 да 21:00.

У Маладзечна 1-2 верасня адбудзецца штогадовы фестываль «Рок-немаўля», падрыхтоўка да якога пачалася неадкладна. Удзельнічаць маюць права ўсе жадаючыя маладыя гурты. Падтрымваючы «зялёных» выканаўцаў сваім выступам на канцэрце вядомыя беларускія гурты.

Зборнік моднай беларускай музыкі «Беларускі *Turbo-Mixer*» «церпіць» апошнія працоўныя «здзекі» над сабой ад аб'яднаных намаганняў прадзюсера Рамана Арлова (аднаго з ранейшых складальнікаў зборніка «Бульба-Хіт») і Сяргея Сахарава&Віталя Супрановіча ад БМАgroup. Альбом уяўляе сабой кампіляцыю альтэрнатыўнай танцавальнай беларускай, рускай, англамоўнай музыкі Беларусі. У праекце ўдзельнічаюць такія монстры музыкі, як «НРМ», «Палац», «НЕО», «Хлоп-ч», «Чэхаў», «*Long Play*», кампазіцыі з праекта «Я нарадзіўся тут» і іншыя.

Прэзентацыя новай забаўлянкі для беларускага слухача адбудзецца 9 жніўня на адкрытым пляцы парку Чалюскінцаў з удзелам усіх выканаўцаў, задзейнічаных у альбоме.

Ірына ТОЎСЦІК

РЭХА

Па ўзору Д'Анунцыё

Новы маніфест нацыянальных футурыстаў

Уважліва прачытаў у нумары за 23 ліпеня эсэ Славаміра Адамовіча «Нацыяналізм як будучыня». Гэта ж формены фашызм! Усе гэтыя словы пра «паўстань!», спартанскую ежу, нацыяналістычныя прынцыпы, эліты і іншыя, не што іншае, як ідэалогія італьянскага фашызму. Гэта паэт Габрыэль Д'Анунцыё, які здзейсніў захоп Рыекі ў 1919 годзе, а ягоную праграму ўзяў на ўзбраенне Мусаліні. Ды і Гітлер шмат у чым пагадзіўся бы з такім артыкулам. Менавіта на такіх прынцыпах зараджаўся фашызм у Эўропе ці мілітарызм у Японіі. У такім выпадку, артыкул мала чым розьніцца ад інтэрв'ю ўсенароднаабранага ў 1995 годзе «Гандэльсблат»...

Беларускія нацыяналісты прайгралі... Нават сёння, калі Ганчарык абраны адзіным кандыдатам, гэта чарговая параза беларускага нацыяналізму, не жадае народ радыкалізму. Яму спакой падавай. Але праблема не ў народзе, а ў саміх «нацыяналістах». У 1990 г. загналі сябе ў рэзэрвацыю «Хто не па-беларуску, той дрэнны», і ўсё... І дзе зараз яны? Элітныя клюбы для нацыяналістаў? На халеру яны? Ганарыцца сваёй непаўнацэннасцю, пляваць на людзей і вырошчваць там свае комплексы? Гэта ня выхад. Можа хопіць займацца футурызмам?

Алег ГАРДЗІЕНКА

СТЫХІЯ

Этна абудзілася наноў

Самы буйны і няўрымслівы вулкан Еўропы ўзнавіў актыўнасць пасля дзевяці гадоў адпачынку. Папярэднім разам ён псаваў нервы італьянцам у 1992 годзе. На мінулым тыдні ён задыхаў і пачаў вывяргаць лаву і выкідаць хмары попелу. Пачатковыя спадзяванні на малую вулканную энергічнасць не спраўдзіліся. Урад Італіі быў вымушаны абвясціць надзвычайнае становішча ў раёне горада Катаніі, ад якога да Этны каля 20 кіламетраў. Немалая адлегласць, але вуліцы горада сёння пакрытыя таўстым слоем вулканічнага попелу. Улады Сіцыліі часова закрылі мясцовы аэрапорт «Фантанароса», бо попел выпадае на ўзлётна-пасадачную паласу. Аэрапорт у Палерма закрыты з гэтай жа прычыны і вылеты авіялайнераў не адбываюцца.

Паток лавы, якая прэ з кратэра, знаходзіцца за чатыры кіламетры ад пасёлка Нікалозі. Каб стрымаць яго, службы грамадзянскай абароны ўзводзяць дамбы, а верталёты ў гэты час паліваюць лаву вадой. Ці здолее не стрымаць гэты дзедаўскі спосаб, ніхто не ведае. Па меркаваннях спецыялістаў-вулканолагаў, становішча набывае «тэндэнцыю да стабілізацыі». Паток лавы не павінен закрануць пасёлак, але яго насельніцтва знаходзіцца пад пагрозай эвакуацыі з небяспечнай зоны, дзе іхныя дамы з усім нажытым дабром можа назаўжды пахаваць пласт лавы і вулканічнага попелу.

Эльза КУРЛОФ

СПАБОРНІЦТВА

Кубак *Pentium* 4 для кіберспартсменаў

Маскоўскае прадстаўніцтва кампаніі *Intel* сумесна з вядучым расійскім вытворцам персанальных камп'ютэраў кампаніяй «Фармоза» аб'явілі аб старце адкрытага каманднага першынства на Кубак *Pentium* 4, буйнейшага па сваёй біяграфіі турніра ў гісторыі камп'ютэрнага спорту на тэрыторыі краінаў СНД. Аб гэтым БелаПАН паведамілі ў маскоўскім прадстаўніцтве *Intel*.

Па задуме арганізатараў, гэтая ініцыятыва, якая карыстаецца падтрымкай расійскай Федэрацыі камп'ютэрнага спорту і шэрагу часопісаў, дасць новы імпульс развіццю камп'ютэрнага спорту ў краінах Садружнасці і будзе садзейнічаць папулярызацыі навейшых камп'ютэрных тэхналогіяў у рэгіёне. У якасці асноўнай узнагароды пераможцы турніра атрымаюць высокапрадукцыйныя мультымедыйныя камп'ютэры на базе працэсара *Intel Pentium* 4.

Чакаецца, што ў спаборніцтвах прымуць удзел больш як тысяча кіберспартсменаў, якія пражываюць на тэрыторыі былога СССР. На першым этапе пройдуць адборачныя спаборніцтвы ў дзевяці гарадах — Алматы, Ангарску, Днепрапятроўску, Екацярынбургу, Мінску, Маскве, Арле, Самары і Санкт-Пецярбургу. 32 каманды, якія прайшлі адборачны турнір, сустрэнуцца 11-12 верасня ў паўфінале, які адбудзецца ў маскоўскім інтэр-кафэ «*TimeOnline*». Фінальны паядынак адбудзецца 13 верасня і стане адной з галоўных падзеяў выстаўкі, якую плануе арганізаваць кампанія «Фармоза» ў маскоўскім Манежы. Кожны з членаў каманды-пераможцы атрымае ва ўзнагароду магутны мультымедыйны камп'ютэр на базе працэсара *Intel Pentium* 4. Члены камандаў, якія зоймуць прызавыя месцы, атрымаюць у падарунак працэсары *Intel Pentium* 4, камплекты камп'ютэрных аксесуараў, памятныя медалі і сувеніры.

Як адзначаюць у маскоўскім прадстаўніцтве *Intel*, сёння кіберспорт — адзін з відаў спорту, які развіваецца найбольш дынамічна. Робяцца захады па ўключэнні камп'ютэрнага спорту ў праграму Алімпійскіх гульняў. Міжнародныя спаборніцтвы па камп'ютэрных гульнях праводзяцца ўжо больш як пяць гадоў. Упершыню выйшаўшы на міжнародную арэну летам мінулага года, кіберспартсмены краінаў Садружнасці адразу ж увайшлі ў лік лідэраў; прадстаўнікі Расіі заваявалі першае месца на чэмпіянаце Еўропы ў Лондане 2000 года. На другім міжнародным турніры, які прашоў у траўні гэтага года ў Амстэрдаме, расіяне занялі чатыры прызавыя месцы з шасці, у тым ліку — першае. Выдатныя вынікі на міжнародных спаборніцтвах па камп'ютэрным спорце паказваюць таксама прадстаўнікі Украіны і Беларусі, адзначаюць у прадстаўніцтве *Intel*.

Ірына САЗАНОВІЧ

Зомбируют ли наших детей «телепузики»?

На страницах газет и журналов между родителями и детьми не утихают споры о вредности идущего на канале РТР утреннего мультсериала «Телепузики». Для одних он «отупляюще занудный», для других — «милый и добрый на фоне засилья с телеэкрана секса и убийств». Доктор психологических наук Елена СЕРГИЕНКО высказывает научную точку зрения.

— Как «телепузиков» только не называют: телеуродами, телемонстрами, теледуриками, телегнусиками. Так ли страшны эти мультяшки, как их малюют?

— Вся критика «Телепузиков» бездарна: сплошные спекуляции без всякого анализа. Это единственный в мире сериал, который создан специально для малыша от 6 месяцев до 4 лет! А его берутся критиковать взрослые, у которых мышление и психика устроены несколько иначе.

— Так ли уж сильно «иначе»? Мы же с удовольствием смотрим детские мультики.

— Да, но знаете ли вы, что малыши не понимают сюжета ни «Ну, погоди!», ни «Том и Джери». Младенцам недоступен даже такой простой мультик, как «Колобок», потому что там хотя бы надо понять, кто кого обманывает, а что такое хитрость, дети узнают лишь к пяти годам. А на вопрос: «Зачем Колобок убежал от бабушки с дедушкой, почему со всеми разговаривал, а Лисе на нос сел?» — даже вы ответа не знаете. В «Телепузиках» же все упрощено до предела: вместо сюжета — невинные шалости, вместо беседы — восклицания. Схематичны даже бесполые фигурки. Авторы сериала Энни Вуд и Энди Дэвенпорт для создания своих героев собрали все последние исследования малышей, которые проводили психологи во многих странах мира, и создали очень удачные психологические портреты детей. Поэтому и героев четверо: самому маленькому По – годик, а самому взрослому Тинки-Винки – четыре.

— Странные, кстати, имена!

— Почему же? Это не пустые звукосочетания, а простые фонемы, то есть самые элементарные звуковые единицы, которые дети повторяют чаще всего – ла, тин, вин, по...Чебурашка тоже странный...

— Но согласитесь, что по сравнению с нашими мультяшными волками, лисами, золотыми рыбками эти человечки с телевизорами на пузе и антеннами на голове выглядят уж слишком экзотично.

СПРАВКА

Четыре разноцветные куклы уже завоевали 120 стран. Во Франции за год было продано 1,5 миллиона игрушек-«телепузиков». В Германии за год продано книжек про них на 2 миллиона марок. В Корее всего за четыре недели продали 100.000 кассет с записями серий. Всего же за четыре года «Телепузики» в мире заработали около 150 миллионов долларов. «Телепузики» сначала освоили всю Европу, потом «захватили» ЮАР, Австралию, Новую Зеландию. И вот — Россия. Точнее – «Россия». Канал РТР купил у BBC Worldwide 365 серий «Телепузиков». Сегодня их смотрят в 120 странах на 35 языках (всего стран в мире около 160).

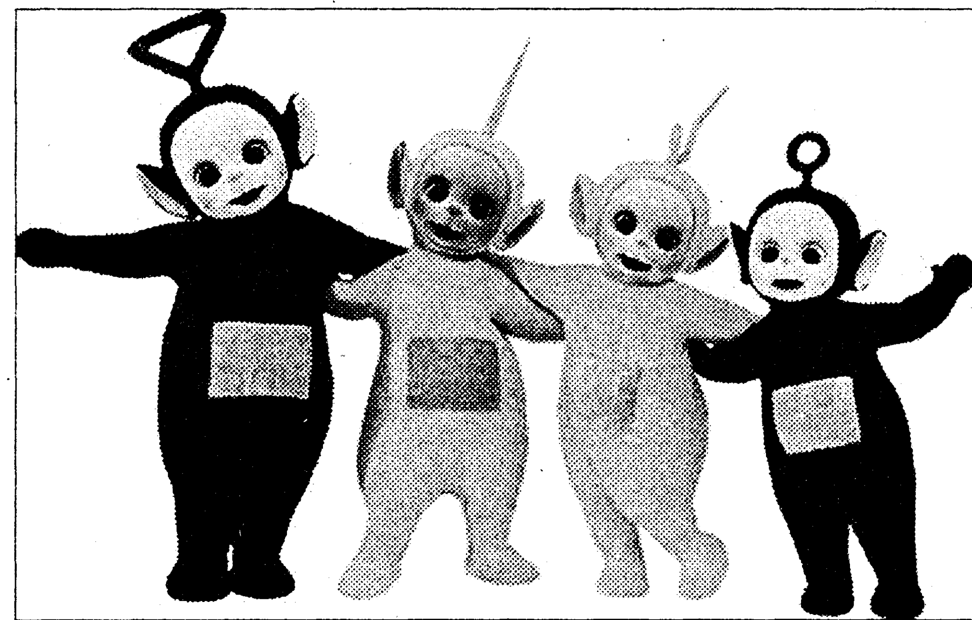

— А Чебурашка не кажется вам существом довольно странным, мохнатым, лопоухим, некрасивым и живущим почему-то в телефонной будке?

— Кстати, о будке... Непонятно, где «телепузики» живут: какая-то поляна с невнятным пейзажем и их дом, больше похожий на вросшую в землю «летающую тарелку».

— Этот ландшафт универсальный, потому что лишен резкого национального признака. Поэтому каждый ребенок в любой стране воспринимает его как свой собственный маленький мир.

— В словарном запасе «телепузиков» всего 10-20 слов и «охи», «ахи», вздохи. По многу раз повторяют слова типа «Пока! Пока! Привет! Привет!». Такой «язык» не тормозит развития маленьких телезрителей?

— Ни капельки. Ведь дети очень долго используют язык невербальный, то есть жесты и восклицания. И в этом возрасте они действительно знают только два десятка слов. «Телепузиков» ребятишки так хорошо и смотрят, потому что им все понятно. «Телепузики» не ставят перед собой цели чему-то обучить малыша. Цель сериала одна, и очень простая – дать матери хоть немного времени заняться собой или домашними делами.

— Многие ставят в один ряд по вредности с этим сериалом другой, обожаемый детьми, — про покемонов (это экзотические животные, «карманные монстры», обладающие сверхъестественной силой). По их мнению, слишком яркие «чистые» цвета, по законам психологии, разрушают естественную структуру восприятия детей.

— У детей такое же цветовосприятие, что и у взрослых. Сильную эмоциональную нагрузку малыши испытывают лишь при частом мелькании цветов на телеэкране. Тогда у детей с неврологической симптоматикой это мелькание может вызвать эпилептический припадок. Но процент таких больных ребят небольшой.

— Но после просмотра одной из серий «Покемона» десятки детей в разных странах попали в больницу с эпилептическими припадками и неврозами. Причиной послужили яркие вспышки.

— «Покемон» ни при чем. Детей, предрасположенных к нервным срывам и припадкам, может спровоцировать любая телепередача, где быстро меняется много изображений. И потом психическое расстройство произошло всего у десятков из миллионов! У нас один человек из нескольких тысяч тоже попадает в больницу с психозом, если триллеров насмотрелся. Вообще у меня вызывает опасение появившаяся в последнее время модная тенденция, что все, что нам подсовывают с Запада, – плохое и вредное.

— Некоторые критики утверждают, что в этом мультсериале использовались буддийские мотивы.

— Культура стала настолько интернациональной, впитав в себя все мировые культурные течения и направления, в том числе и религиозные, что о какой-то ярко выраженной тенденции даже говорить не приходится.

— Недавно появилось сообщение, что за спиной создателей мультфильмов о «покемонах» и «телепузиках» стоят люди из исследовательских центров, которые занимаются психопрограммированием. И с помощью этих мультиков они зомбируют наших детей.

— Подумайте: что же за такое простое существо человек, если из него легко можно сделать зомби?! СМИ, безусловно, оказывают влияние, но в основном на тех, у кого нет собственного мнения или отсутствуют другие источники информации. А у ребенка, помимо телевизора, есть родители и друзья, которые дают ему другие ценности и установки, формирующие сознание. Из ребенка можно сделать зомби, только если он будет заперт в комнате с телевизором один.

Светлана КУЗИНА, КП

Даганяць значна цяжэй

	Г	П	Н	П	МЯЧЫ	АЧКІ
БАТЭ	12	9	2	1	31 — 14	29
БЕЛШЫНА	12	8	2	2	17 — 6	26
НЕМАН-БЕЛКАРД	13	7	4	2	22 — 7	25
ШАХЦЁР	13	6	4	3	17 — 11	22
СЛАВІЯ	12	6	2	4	22 — 12	20
ГОМЕЛЬ	13	6	2	5	13 — 11	20
ДЫНАМА МІНСК	10	6	1	3	22 — 10	19

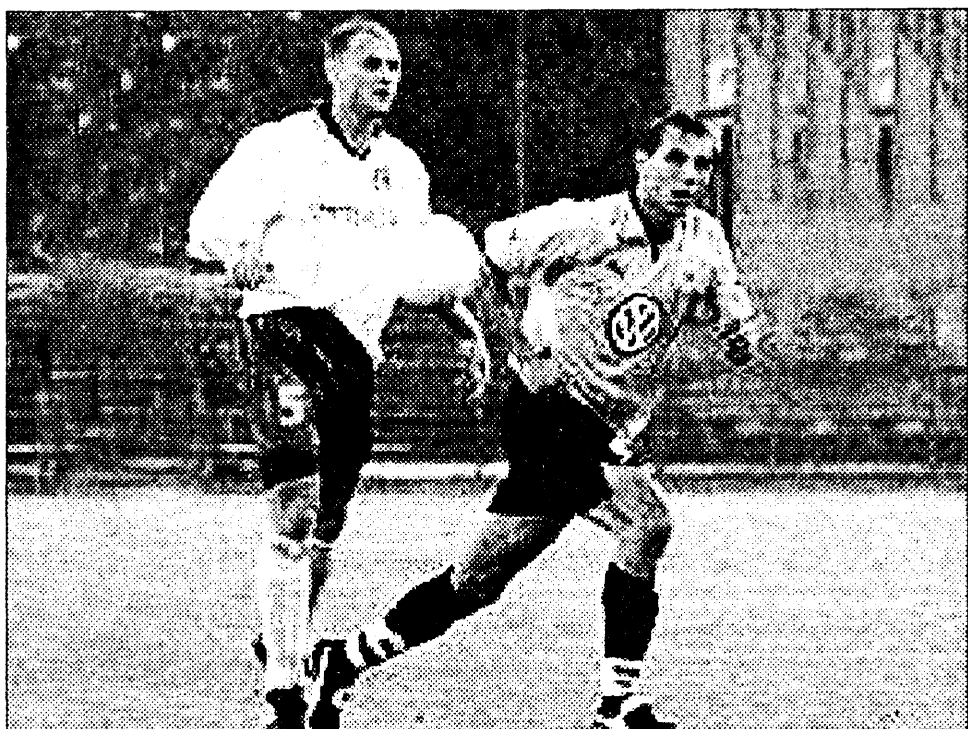

Сёння ў Мазыры пройдзе першы матч 2-га кваліфікацыйнага раунда Лігі чэмпіёнаў, у якім мясцовая «Славія» прымае лепшую каманду Славакіі «Інтэр» з Браціславы. Упершыню ў складзе гаспадароў мы ўбачым двух навабранцаў, якія яшчэ тыдзень таму належалі славутаму маскоўскаму «Спартаку» — Іллю Цымбалара і Жафара Ірысметава.

Як вядома, зараз за расійскі клуб заяўлены былы гулец беларускага чэмпіёна Раман Васілюк, які, праўда, у сустрэчы апошняга тура першынства ў суседзяў на матч з валгаградскім «Ротарам» нават не быў унесены ў запас. Як стала вядома, кошт «продажу» беларускага нападаючага склаў мільён долараў, таму такі футбаліст неўзабаве павінен з'явіцца і на полі. А дуэт былых спартакаўцаў абавязаны дапамагчы «Славіі» як мага далей прайсці ў самым прэстыжным еўрапейскім кубку, гэта значыць перамагчы той жа « Інтэр», потым, у трэцім крузе, нарвежскі «Русенборг» і трапіць у групавы турнір Лігі.

Паглядзім, што з гэтага атрымаецца, а пакуль, упершыню за ўсю гісторыю беларускага футбола, мы сталі сведкамі самага гучнага трансферу. Калі ўзбекскі нападаючы, дарэчы, як і Васілюк, лепшы бамбардзір сваёй краіны ў мінулым сезоне, прадбачыўся ў гэтай змене адразу, дык Цымбалар узнік у самы апошні момант, замест бразільца Маркао. Не заладзілася ў Маскве гульня ў апошняга, але змяніць расійскую сталіцу на беларускую правінцыю ён адмовіўся.

У суботу стартуе другі круг нацыянальнага першынства, а як вы памятаеце, з першай яго паловы засталіся яшчэ чатыры прапушчаныя сустрэчы, тры з якіх, «вісяць» на мінскім «Дынама». І ўжо першую з іх, на сваім полі супраць бабруйскай «Белшыны», яно правядзе сёння. Далей мінчанаў таксама чакаюць паядынкі з БАТЭ, «Тарпеда–МАЗ», і запазычанасць знікне, але для гэтага, з улікам і бягучых паядынкаў чэмпіяната, сталічным футбалістам патрэбна будзе за 17 дзён выйсці на поле пяць разоў! Можна толькі прадбачыць, што здарылася б, калі «Дынама» не саступіла ў Кубку УЕФА–Інтэртота зусім нядаўна нямецкаму «Вольсбургу» і прайшло далей... Як мінімум, з'явіўся б яшчэ дзве адкладзеныя гульні да тых трох. Дарэчы, вынік сённяшняга матча дапаможа высветліць і пытанне «Хто стаў лепшым пасля першага круга?», — БАТЭ ці «Белшына». А пакуль тая палова турнірнай табліцы, дзе размясціліся, безумоўна, будучыя прызёры адзінаццатага першынства, выглядае так.

Як бачым, сёмае месца мінчанаў можа, пры ўдалай гульні,ператварыцца ў, скажам, другое.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Перршы загарадны завулак, 3. Заказ №1738 Нумар падпісаны ў друк 24/07/2001 (15:00) Наклад — 9.210